

OP Gruppens bokslutskommuniké
1.1–31.12.2019

OP Gruppens bokslutskommuniké 1.1–31.12.2019:

Resultatet före skatt 838 miljoner euro – intäkterna ökade med 10 procent och de jämförbara kostnaderna minskade

Resultat före skatt 1–12/2019	Räntenetto 1–12/2019	Försäkringsnetto 1–12/2019	Provisionsnetto 1–12/2019	CET1- kapitaltäckning 31.12.2019
838 mn €	+5 %	-26 %	+ 6 %	19,5 %

- Resultatet före skatt var 838 miljoner euro (959).
- Räntenettet växte med 5 % till 1 241 miljoner euro och provisionsnettot med 6 % till 936 miljoner euro. Försäkringsnettot minskade med 26 % till 421 miljoner euro.
- Intäkterna från placeringsverksamheten på 425 miljoner euro ökade med 214 miljoner euro från jämförelseperioden.
- Totalt ökade intäkterna med 10 % (med beaktande av det tillfälliga undantaget 6 %).
- Kostnaderna ökade med 13 till 1 903 miljoner euro. Överföringen av merparten av skötseln av det lagstadda arbetspensionsskyddet och försäkringsbeståndet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen i slutet av 2018 minskade kostnaderna i jämförelseperiodens resultaträkning med 286 miljoner euro. Med beaktande av detta minskade de jämförbara kostnaderna med 3 % till 1 903 miljoner euro.
- Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 87 miljoner euro (46).
- OP Gruppens utlåning ökade med 5 % till 91 miljarder euro och inlåningen med 4 % till 64 miljarder euro.
- CET1-kapitaltäckningen var stark, 19,5 % (20,5). Den nya definitionen på fallissemang, som enligt plan ska tas i bruk i mars 2020, beräknas försvaga CET1-kapitaltäckningen med 1,3 procentenheter.
- Segmentet Hushållsbanks resultat före skatt minskade med 44 % till 235 miljoner euro. Utan effekten av överföringen av arbetspensionsansvaret ökade resultatet före skatt med 6 %. Räntenettet ökade med 4 % och provisionsnettot med 5 %. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 26 miljoner euro. Utlåningen ökade med 5 % och inlåningen med 7 %.
- Segmentet Företagsbanks resultat före skatt minskade med 24 % till 311 miljoner euro. Utan effekten av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade resultatet före skatt med 17 %. Räntenettet ökade med 10 %, men provisionsnettot minskade med 3 % och nettointäkterna från placeringsverksamheten med 28 %. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade till följd av förändringar i derivatens kredit- och motpartsrisk, som beror på marknadsförändringar, samt till följd av ändringar i värderingsmodellerna för derivat under början av året. Utlåningen ökade med 6 %.
- Segmentet Försäkrings resultat före skatt ökade med 43 % till 373 miljoner euro. Försäkringsnettot minskade med 26 % till 431 miljoner euro. Sänkningen av diskonteringsräntan för försäkringskalden försvagade försäkringsnettot med 136 miljoner euro. Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 239 miljoner euro till 331 miljoner euro. Den operativa totalkostnadsprocenten var 92,7 (92,0).
- Övrig rörelse redovisade ett resultat före skatt på -37 miljoner euro (-64).
- Under rapportperioden investerade OP Gruppen 313 miljoner euro (384) på att utveckla sin verksamhet och förbättra kundupplevelsen.
- OP-bonus uppgick till 254 miljoner euro.
- Under rapportperioden uppnåddes det strategiska målet på 2 miljoner ägarkunder hos andelsbankerna. Antalet gemensamma kunder inom OP Gruppens bank- och försäkringsrörelse var 1,2 miljoner.
- OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag sålde 31.1.2020 fastigheten i Vallgård till ett sydkoreanskt-finländskt konsortium. Försäljningen av fastigheten förbättrar OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med cirka 0,2 procentenheter.
- Resultatet före skatt 2020 uppskattas bli ungefär detsamma som 2019. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för 2020".

OP Gruppens nyckeltal

	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Resultat före skatt, mn €	838	959*	-12,6
Hushållsbank	235	421	-44,2
Företagsbank	311	408	-23,8
Försäkring	373	260	43,1
Övrig rörelse	-37	-64	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	-254	-230	10,7
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, %***	17,2	20,8	-3,6**
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	5,5	6,5	-1,0**
Räntabilitet på eget kapital utan OP-bonus, %	7,1	8,1	-1,0**
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,47	0,54	-0,1**
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,60	0,67	-0,1**
	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
CET1-kapitaltäckning, %	19,5	20,5	-1,0**
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (konglomeratlagen), %****	138	147	-9**
Utlåning, md €	91,5	87,0	5,1
Inlåning, md €	64,0	61,3	4,4
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %*****	1,1	1,0	0,1**
Ägarkunder (1 000)	2 003	1 911	4,8

*OP Gruppen övergick under det fjärde kvartalet till ett periodiseringsbaserat sätt att intäktsföra kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorskrediterna. Effekten av ändringen justerades retroaktivt bland OP Gruppens ackumulerade vinstmedel i eget kapital. Dessutom justerades resultaträkningarna för 2018 och 2019 så att de motsvarar den nya principen för intäktsföring. Ändringen påverkade inte segmentrapporteringen. Kapitaltäckningsanalysen har inte justerats retroaktivt.

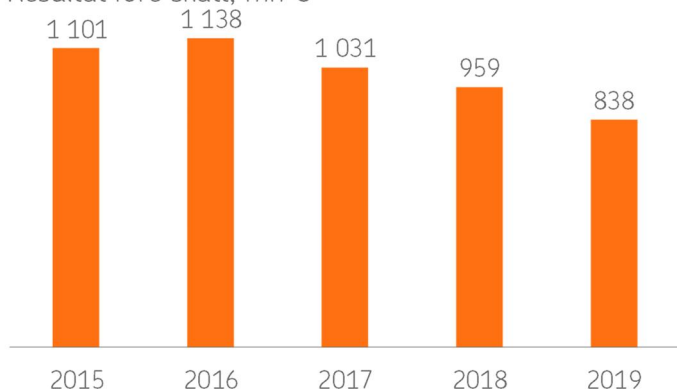
**Förändring i relationstalet

***12 mån. glidande

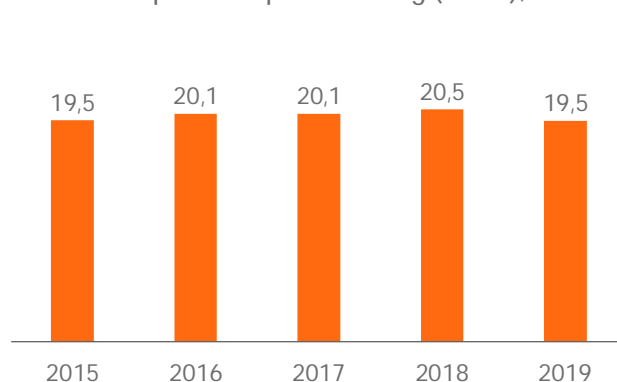
****Relationstalet enligt konglomeratlagen har beräknats för försäkringsbolag med de övergångsbestämmelser som ingår i solvensbestämmelserna för försäkringsbolag.

*****Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar.

Resultat före skatt, mn €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer

Utvecklingen i vår kundrörelse var fortsatt gynnsam 2019. Intäkterna ökade med 10 procent från året innan, och våra marknadsandelar utvecklades positivt såväl för bolånen och företagskrediterna som för skadeförsäkringsrörelsen. Vår utlåning ökade med 5 procent till 91 miljarder euro och inlåningen med 4 procent till 64 miljarder euro. Intäkterna från placeringsverksamheten var utmärkta tack vare den gynnsamma marknadsutvecklingen.

Vi har också lyckats vända kostnadstrenden nedåt. De jämförbara kostnaderna minskade med 3 procent från året innan. Nedskrivningarna av fordringar ökade klart 2019, men de var fortfarande små.

Resultatet före skatt för 2019 var 838 miljoner euro, dvs. 121 miljoner euro mindre än 2018. Resultatet för 2018 ökade på grund av överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret till Ilmarinen. Det jämförbara resultatet för 2019, där effekten av överföringen av pensionsansvaret har eliminerats, ökade med 165 miljoner euro.

Vår kapitaltäckning var fortfarande stark, 19,5 procent.

Antalet ägarkunder i OP Gruppen översteg i slutet av året gränsen på två miljoner. I fjol fick vi 92 000 nya ägarkunder. I fortsättningen är vårt mål att säkerställa att våra ägarkunder får de bästa bank- och försäkringsförmånerna hos oss.

Vi har målmedvetet arbetat för att förbättra kundupplevelsen och till exempel lyckats förkorta svarstiden i våra telefontjänster och öka kundnöjdheten. Över en miljon av våra kunder har börjat använda det trygga identifieringssättet Mobilnyckeln. I januari 2020 blev det möjligt att använda Mobilnyckeln också i op.fi.

Vi har övergått till ett mera självstyrande förfaringsätt i OP Gruppen. Målet för ändringen är att erbjuda en bättre kundupplevelse och arbetstagarupplevelse samt att få kostnadsinbesparingar. Det nya förfaringsättet har krävt ändringar i befattningsbeskrivningarna i alla våra affärsrörelser. Under slutet av året fördes samarbetsförhandlingar i våra kompetenscenter och i servicecentret. Förhandlingarna gällde cirka 1 900 anställda i de funktioner som var föremål för förhandlingarna. Cirka 460 arbetsuppgifter upphörde och cirka 190 nya uppgifter uppstod. Förhandlingarna med personalens representanter fördes i gott samarbete.

Utmaningen 2020 är att hålla kostnaderna i styr. Bankernas resultat utsätts för tryck på grund av de låga räntorna och den allt strängare bankregleringen. Vi förväntar oss att vårt resultat i år kommer att vara ungefär likadant som 2019.

Den politiska osäkerheten belastade världsekonomin 2019. Världshandeln blev lidande av upptrappningen i handelskriget. På finansmarknaden varierade stämningarna kraftigt, men sist och slutligen var året gynnsamt för placerarna. Centralbankernas åtgärder stödde finansmarknaden och stabiliserade förtroendet för ekonomin.

Ekonomin i Finland backades upp av den positiva utvecklingen i servicebranscherna och dämpades bara en aning. Den ekonomiska bilden förblev relativt positiv, trots att förtroendet för ekonomin försvagades under året.

De ekonomiska riskerna har lättat sedan de dystraste stämningarna under hösten i fjol, men utsikterna är dämpade. Vi har en långsam tillväxt att vänta. Den ekonomiska politiken får ingen hjälp av det gynnsamma konjunkturläget. Många långvariga utmaningar är olösta, och nya uppkommer bland annat i och med klimatförändringen. Omvärlden är krävande både för den ekonomiska politiken och för företag.

OP Gruppens bokslutskommuniké 1.1–31.12.2019

Innehåll

Omvärlden.....	5
Resultat och omslutning.....	6
Viktiga händelser i oktober–december.....	8
OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar	8
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång	9
Kapitaltäckning	10
Riskposition.....	12
Hushållsbank.....	16
Företagsbank	18
Försäkring.....	20
Övrig rörelse	23
Tjänsteutveckling.....	24
Personal	24
Förändringar i OP Gruppens struktur	25
OP Andelslags förvaltning	26
Händelser efter rapportperioden.....	26
Utsikter för 2020.....	26
Formler för nyckeltalen	27
Resultaträkning.....	30
Rapport över totalresultat.....	30
Balansräkning.....	31
Rapport över förändringar i eget kapital	32
Kassaflödesanalys.....	33
Segmentrapportering.....	34
Noter.....	36

Omvärlden

Tillväxten i den globala ekonomin avtog efter hand under 2019 och var i snitt den långsammaste sedan årtiondets början. Särskilt svag var utvecklingen i världshandeln delvis på grund av handelskriget. I och med den dämpade ekonomiska utvecklingen var inflationen fortfarande långsam.

I september sänkte Europeiska centralbanken inlåningsräntan från -0,4 procent till -0,5 procent. Dessutom återupptog ECB i början av november sina värdepappersköp på marknaden för 20 miljarder euro per månad.

De korta marknadsräntorna sjönk något under 2019. De längre räntorna sjönk tydligare, men under slutet av året återhämtade sig räntorna från sensommarens pessimistiska stämningar. På aktiemarknaden steg kurserna under slutet av året, då de största riskerna hade dämpats. Aktiemarknaden stärktes klart under året.

Enligt preliminära uppgifter bromsades den ekonomiska tillväxten i Finland upp en aning från året innan. Den ekonomiska tillväxten bars upp av konsumtionen och exporten av tjänster. Varuexporten blev lidande av trögheten på exportmarknaden. Tillväxten i byggverksamheten avtog och i sin helhet utvecklades investeringarna svagt. Bostadsmarknaden piggnade till mot slutet av året. Efterfrågan riktade sig till mindre höghusbostäder, och i snitt steg priserna endast något.

Den ekonomiska utvecklingen förblir dämpad inom Finlands viktigaste exportområden. Europeiska centralbanken har bestämt att styrräntorna hålls oförändrade eller lägre tills inflationsutsikterna motsvarar målet. Den ekonomiska tillväxten i Finland förblir långsam, då utvecklingen i exporten dämpas och byggandet minskar. Hushållens efterfrågan stöds ändå av den gynnsamma utvecklingen i reallönerna och den fortsatt relativt starka arbetsmarknaden. Också på bostadsmarknaden förblir utsikterna stabilt positiva.

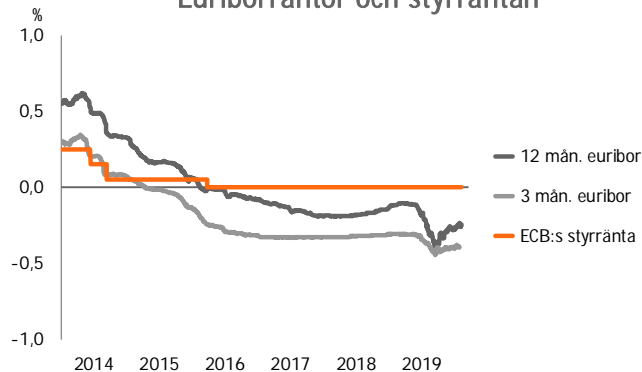
Tillväxttakten för utlåningen till hushåll ökade under årets sista kvartal till 3,0 procent. Den positiva utvecklingen berodde på den ökade efterfrågan på bolån. Ökningen i konsumentkrediterna som statistikförs av Finlands Bank avtog till 4,3 procent. Ökningen i konsumentkrediter härrör enbart från krediter utan säkerhet. Krediterna till företag och bostadssammanslutningar ökade med 7,3 procent. Bankbarometern förutser en försiktig ökning i hushållskrediterna, medan tillväxtutsikterna för företagskrediterna uppskattas vara sämre.

Inlåningen ökade med 4,3 procent från jämförelseperioden i fjol. Årstillväxten för inlåningen från hushåll avtog till 6,6 procent. Inlåningen från företag ökade med 5,0 procent jämfört med ett år tidigare, medan inlåningen från offentlig sektor minskade.

Värdet av de placeringsfonder som registrerats i Finland ökade vid slutet av 2019 till 124,7 miljarder euro. Den gynnsamma utvecklingen i placeringsmiljön ökade både aktiefondernas och räntefondernas värde.

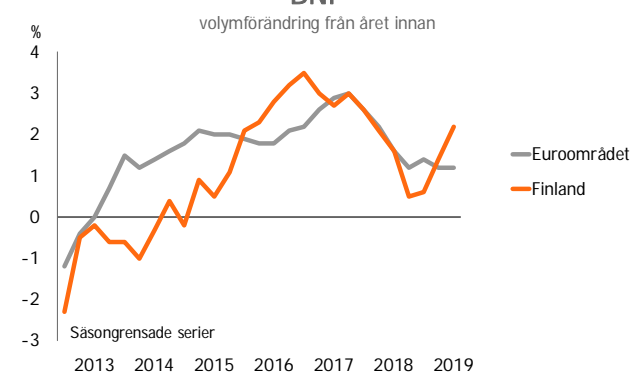
Försäkringsbranschens premieinkomst ökade 2019 med över tre procent. Den positiva utvecklingen skuggas av de osäkra ekonomiska utsikterna, de svaga intäkterna från ränteplaceringar samt de ökade försäkringsersättningarna.

Euriborräntor och styrräntan

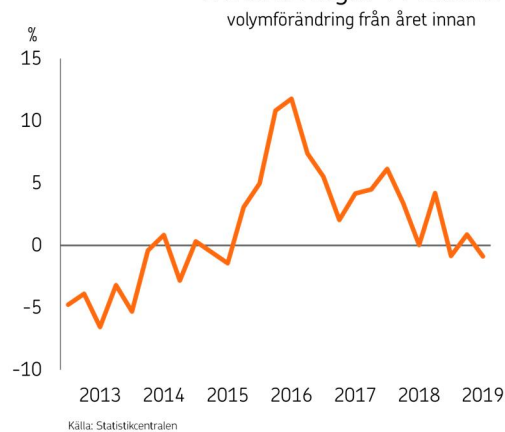
Källa: Finlands Bank

BNP

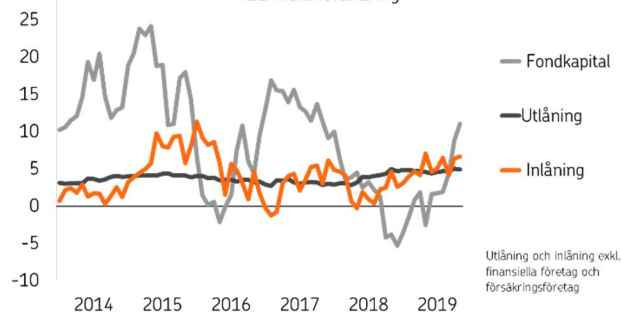
Källor: Eurostat, Statistiskcentralen

Investeringar i Finland

Källa: Statistiskcentralen

Volymutvecklingen inom finansbranschen

Källor: Finlands Bank, Suomen Sijotustutkimus Oy

Resultat och omslutning

Resultatanalys, mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %	10–12/2019	10–12/2018	Förändring, %
Resultat före skatt	838	959	-12,6	161	311	-48,2
Hushållsbank	235	421	-44,2	42	227	-81,4
Företagsbank	311	408	-23,8	79	109	-27,6
Försäkring	373	260	43,1	94	20	361,2
Övrig rörelse	-37	-64	-	-41	-27	-
Intäkter						
Räntenetto	1 241	1 186	4,6	318	309	3,0
Försäkringsnetto	421	566	-25,7	9	134	-93,2
Provisionsnetto	936	887	5,5	257	232	10,8
Nettointäkter från placeringsverksamhet	530	185	186,9	257	-51	-
Övriga rörelseintäkter	53	61	-12,7	12	15	-16,4
Intäkter totalt	3 181	2 885	10,3	854	639	33,7
Kostnader						
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	781	803	-2,6	208	211	-1,2
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar	-	-286	-	-	-286	-
Avskrivningar och nedskrivningar	278	325	-14,6	88	136	-34,9
Övriga rörelsekostnader	844	839	0,5	242	242	-0,4
Kostnader totalt	1 903	1 681	13,2	538	303	77,6
Nedskrivningar av fordringar	-87	-46	-	-51	-22	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-105	26	-496,4	-40	56	-171,4
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	-254	-230	-	-63	-58	-

OP Gruppen övergick under det fjärde kvartalet till ett periodiseringsbaserat sätt att intäktsföra kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorsskrediterna. Effekten av ändringen justerades retroaktivt bland OP Gruppens ackumulerade vinstmedel i eget kapital. Dessutom justerades resultaträkningarna för 2018 och 2019 så att de motsvarar den nya principen för intäktsföring. Segmentens jämförelsetal för 2018 har ändrats så att de motsvarar den nya segmentindelningen. Dessutom har jämförelseuppgifter ändrats till följd av en ändring i redovisningen av ränteutgifter från och räntekostnader för handel. Ändringarna beskrivs närmare i noterna till bokslutskommunikén.

Nyckeltal, mn €	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Utlåning	91 456	87 016	5,1
Bolån	39 572	38 558	2,6
Krediter till företag	22 509	21 136	6,5
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	29 375	27 323	7,5
Inlåning	63 998	61 327	4,4
Förvaltade medel (brutto)	81 187	71 850	13,0
Placeringsfonder	25 610	22 653	13,1
Institutionella kunder	22 543	21 505	4,8
Private Banking	22 181	17 887	24,0
Fondanknutna försäkringsbesparingar	10 852	9 805	10,7
Balansomslutning	147 023	140 294	4,8
Investeringsstillgångar	23 509	23 050	2,0
Försäkringsrörelsens skulder	20 338	19 288	5,4
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 369	30 458	12,8
Eget kapital	12 570	11 742	7,1

Januari–december

OP Gruppens resultat före skatt var 838 miljoner euro (959). Resultatet minskade med 121 miljoner euro från jämförelseperioden. Räntenettet, provisionsnettot och nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade. Resultatet minskade till följd av att försäkringsnettot minskat och nedskrivningarna av fordringar ökat. Överföringen av merparten av skötseln av det lagstadgade arbetspensionsskyddet och försäkringsbeståndet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen i slutet av 2018 minskade kostnaderna i jämförelseperiodens resultaträkning med 286 miljoner euro. Utan effekten av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade kostnaderna med 3,3 procent från jämförelseperioden.

Räntenettet ökade med 4,6 procent till 1 241 miljoner euro. Räntenettet i segmentet Hushållsbank ökade med 36 miljoner euro och i segmentet Företagsbank med 33 miljoner euro. OP Gruppens utlåning ökade med 5,1 procent till 91,5 miljarder euro och inlåningen med 4,4 procent till 64,0 miljarder euro.

Försäkringsnettot var 421 miljoner euro (566). Premieintäkterna från skadeförsäkringen i segmentet Försäkring ökade med 0,9 procent till 1 479 miljoner euro. Premieintäkterna från skadeförsäkringen, utan affärsrörelsen i Baltikum som såldes 2018, ökade med 4,0 procent. Försäkringsersättningarna ökade med 17,4 procent till 1 077 miljoner euro. Sänkningen av diskonteringsräntan för försäkringskulderna ökade försäkringsersättningarna med 136 miljoner euro (0). Den operativa totalkostnadsprocenten var 92,7 (92,0).

Provisionsnettot var 936 miljoner euro, dvs. 49 miljoner euro större än ett år tidigare. Provisionsnettot från betalningarna ökade med 17 miljoner euro, från kreditgivningen med 6 miljoner euro samt från hälso- och välbefinnandetjänsterna med 23 miljoner euro.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 345 miljoner euro till 530 miljoner euro. Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet var 726 miljoner euro (115). Försäkringsskuldens ränterisk har i skadeförsäkringen skyddats med räntederivat, varvid en post på 136 miljoner euro (0), som motsvarar sänkningen av diskonteringsräntan, syns som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten. På en del av försäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach). Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Totalt ökade intäkterna från placeringsverksamheten på 425 miljoner euro med 101,5 procent från jämförelseperioden. Realisationsvinster bokfördes för 197 miljoner euro (36). OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var 8,9 procent (0,7). Nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna i livförsäkringen sänkte resultatet med 2 miljoner euro. Under jämförelseperioden förbättrade nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna resultatet med 43 miljoner euro. Värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisk (CVA), som beror på marknadsförändringar, minskade resultatet med 21 miljoner euro från jämförelseperioden.

De övriga rörelseintäkterna minskade från jämförelseperioden med 8 miljoner euro till 53 miljoner euro. De övriga rörelseintäkterna ökade genom att företagshälsovårdsrörelsen under det andra kvartalet såldes till Mehiläinen. Under jämförelseperioden såldes hela aktiestocken i det baltiska dotterföretaget Seesam Insurance AS till Vienna Insurance Group (VIG). För försäljningen bokfördes under jämförelseperioden en realisationsvinst av engångsnatur på totalt 16 miljoner euro.

Kostnaderna ökade med 13,2 procent till 1 903 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade kostnaderna med 3,3 procent till 1 903 miljoner euro, personalkostnaderna med 2,6 procent till 781 miljoner euro och pensionskostnaderna med 26,2 procent till 114 miljoner euro. Bokföringsbehandlingen för de pensioner som överförts till Ilmarinen ändrades vid början av 2019 från förmånsbestämda till avgiftsbestämda pensionsplaner.

Utvecklingen inverkar på kostnaderna med 183 miljoner euro (203). Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 14,6 procent till 278 miljoner euro. Avskrivningarna enligt plan ökade med 11,7 procent till 244 miljoner euro. Ökningen i avskrivningarna beror på de ökade satsningarna på utveckling under de senaste åren samt på att standarden IFRS 16 Leasingavtal började tillämpas 1.1.2019. Nedskrivningarna minskade med 73 miljoner euro från jämförelseperioden.

De övriga rörelsekostnaderna ökade med 0,5 procent till 844 miljoner euro. ICT-produktionskostnaderna ökade med 24 miljoner euro. Leasingkostnaderna minskade med 16 miljoner euro på grund av att standarden IFRS 16 tillämpats 2019.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter för krediter och fordringar samt placeringar bokfördes för totalt 111 miljoner euro (70), varav 87 miljoner euro (46) bokfördes för krediter och övriga fordringar. Nedskrivningarna av fordringar ökade till följd av förändringar i kreditriskparametrarna, bortskrivningar samt av att utlåningen ökade och krediter överfördes mellan olika nedskrivningssteg. De nödlidande fordringarna av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 1,1 procent (1,0) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens inkomstskatt för rapportperioden var 168 miljoner euro (212). Den effektiva skattesatsen var 20,1 procent (22,1).

Fastigheten i Vallgård klassificerades under det tredje kvartalet som en anläggningstillgång som innehas för försäljning. Enligt balansräkningen uppgick fastighetens tillgångar vid slutet av rapportperioden till totalt 314 miljoner euro och skulderna till 6 miljoner euro. Fastigheten omfattar ett kvarter i Vallgård i Helsingfors.

OP Gruppens eget kapital uppgick till 12,6 miljarder euro (11,7). I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 3,0 miljarder euro (3,0), av dem bestod 0,2 miljarder euro (0,3) av uppsagda Avkastningsandelar. Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2019 var 3,25 procent. Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 97 miljoner euro. För 2018 betalades räntor för totalt 94 miljoner euro i juni 2019. Fonden för verkligt värde ökade med 244 miljoner euro till 251 miljoner euro.

Oktober–december

Det fjärde kvartalets resultat före skatt var 161 miljoner euro medan det ett år tidigare var 311 miljoner euro. Resultatet förbättrades av ökningen i räntenettet, provisionsnettot och nettointäkterna från placeringsverksamheten. Försäkringsnettot minskade däremot från jämförelseperioden på grund av sänkningen av diskonteringsräntan. Överföringen av arbetspensionsansvaret förbättrade jämförelseperiodens resultat före skatt med 286 miljoner euro.

Intäkterna på totalt 854 miljoner euro ökade från jämförelseperioden med 33,7 procent. Räntenettet ökade från året innan med 3,0 procent till 318 miljoner euro. Försäkringsnettot minskade med 93,2 procent till 9 miljoner euro. Sänkningen av diskonteringsräntan för försäkringsskuden försvagade försäkringsnettot med 136 miljoner euro. Utan effekten av sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsnettot med 12 miljoner euro. Provisionsnettot var 257 miljoner euro, dvs. 25 miljoner euro större än ett år tidigare. Provisionerna från kapitalförvaltningen ökade med 31 miljoner euro på grund av att de avkastningsrelaterade provisionerna ökat. Intäkterna från placeringsverksamheten ökade, det tillfälliga undantaget (overlay approach) medräknat, med 212 miljoner euro till 217 miljoner euro från jämförelseperioden. Försäkringsskuldens ränterisk har i skadeförsäkring skyddats med räntederivat, varvid en post på 136 miljoner euro (0), som motsvarar sänkningen av diskonteringsräntan, syns som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten. De övriga rörelseintäkterna minskade från jämförelseperioden med 16,4 procent till 12 miljoner euro.

Kostnaderna ökade från jämförelseperioden med 77,6 procent till 538 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade kostnaderna med 8,7 procent till 538 miljoner euro, personalkostnaderna med 1,2 procent till 208 miljoner euro och pensionskostnaderna med 42,5 procent till 24 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna minskade från jämförelseperioden med 34,9 procent till 88 miljoner euro. Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar bokfördes för 48 miljoner euro mindre än under jämförelseperioden. De övriga rörelsekostnaderna på 242 miljoner euro var ungefär lika stora som under jämförelseperioden. Nedskrivningarna av fordringar på 51 miljoner euro var 29 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Nedskrivningarna av fordringar ökade till följd av förändringar i kreditriskparametrarna, bortskrivningar samt av att utlåningen ökade och krediter överfördes mellan olika nedskrivningssteg.

Viktiga händelser i oktober–december

OP Andelslags förvaltningsråd beslutade 30.10.2019 om en villkorlig sammansättning av den nya styrelsen. I enlighet med ett förslag av nomineringskommittén, som tillsatts av OP Andelslags förvaltningsråd, utsågs tio (10) ledamöter till den nya styrelsen. Förvaltningsrådet fastställde utnämningarna då OP Andelslag övergick till sin nya trestegsförvaltning 1.1.2020.

OP Andelslags förvaltningsråd valde 11.12.2019 inom sig en ny ordförande och två vice ordförande. Det nya presidiet inledde sitt arbete 1.1.2020.

OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar

Strategin 2016

Nedan målen enligt OP Gruppens strategi, som fastställdes 2016, och deras utfall under strategiperioden 2016–2019.

OP Gruppens strategiska mål	31.12.2019	31.12.2018	Mål 2019
Kundupplevelse, NPS (Net Promoter Score, -100+100)			
Varumärket	26	23	25
Kundmöten	62	61	70
CET1-kapitaltäckning, %	19,5	20,5	22
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, % (12 mån. glidande)	17,2	20,8	22
Kostnader för nuvarande affärsrörelse (12 mån. glidande), mn €	1 827	1 833	Kostnaderna 2020 på samma nivå som 2015 (1 500)
Ägarkunder, miljoner	2,0	1,9	2,0

Strategin 2019

OP Gruppens centralinstitutets förvaltningsråd fastställde OP Gruppens nya strategi vid sitt sammanträde 12.6.2019. OP Gruppen har övergått till en ny strategiprocess där strategin utformas, förnyas och genomförs fortlöpande. Omvärlden och verksamhetsmodellen bedöms systematiskt för att det ska vara möjligt att vid behov göra nya strategiska val och genomföra dem.

Samtidigt fastställde förvaltningsrådet OP Gruppens framtidsvision "Finlands ledande och attraktivaste finansgrupp" samt detaljerna i visionen. Innehållet i strategin och visionen har byggts upp i samarbete med andelsbankerna, förvaltningen och personalen.

OP Gruppens värden hölls oförändrade. Grunduppgiften formulerades en aning enklare: "Vi främjar våra ägarkunders och vår omvärlds bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd."

Dessutom godkände förvaltningsrådet OP Gruppens strategiska prioriteringar för 2020:

- Den bästa kundupplevelsen
- Mer nytta för ägarkunderna
- En utmärkt arbetstagarupplevelse
- Intäkterna ska växa snabbare än kostnaderna
- Avkastning på utvecklingen

De årligen preciserade prioriteringarna hjälper oss att nå den gemensamma visionen.

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut fastställde 30.10.2019 OP Gruppens nya långsiktiga strategiska mål på grupplanen. De nya målen gäller från 1.1.2020.

OP Gruppens nya strategiska mål på lång sikt är:

Mätare	Mål
Räntabilitet på eget kapital (ROE utan OP-bonus)	8 % år 2025
CET1-kapitaltäckning	fastställs senare
Rekommendation på varumärkesplanet, NPS (Net Promoter Score, privat- och företagskunder)	30 år 2025

Målet för CET1-kapitaltäckningen fastställs senare då effekterna av reglerings- och tillsynsmiljön klarat. Enligt OP Gruppens bedömning är de mest betydande öppna förändringarna i reglerings- och tillsynsmiljön följande: ändringarna i kreditinstitutslagen som träder i kraft i slutet av 2020, eventuella skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) och skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av den nya definitionen av fallissemang. Dessutom är OP Gruppens mål en rating på minst AA-/Aa3.

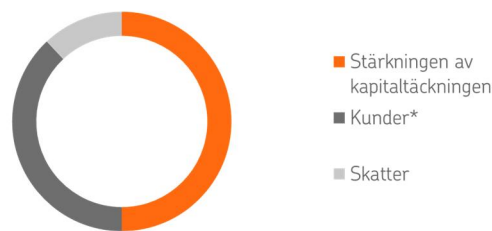
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd. OP:s verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning, kunnig riskhantering och respekt för kunderna. Gruppens värden är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

Användningen av resultatet

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag har den inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla betjäningsförmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens rörelseresultat för rapportperioden används då det fastställs efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = OP-bonus, rabatter och räntor på ägarkundernas placeringar

OP Gruppen behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. En betydande del av rörelseresultatet används för att stärka kapitaltäckningen. Det här betyder att gruppen måste vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen.

En betydande del av resultatet återbetalas till ägarkunderna genom OP-bonus och andra förmåner och rabatter. I enlighet med grundprincipen för kooperativa företag ska nyttan fördelas i proportion till hur mycket varje medlem anlitar andelslagets tjänster. Förmånshelheten består av OP-bonus som samlas för nästan alla ärenden i proportion till mängden ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster, försäkringar samt tjänster för sparande och placering. Dessutom erbjuds vissa tjänstekoncept endast till ägarkunder. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelar. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. Genom att betala skatten i Finland främjar OP hela Finlands framgång.

Kundrelationer och kundförmåner

Under rapportperioden uppnåddes det strategiska målet på 2 miljoner ägarkunder hos andelsbankerna. OP Gruppens ägarkunder ökade med 92 000 under rapportperioden.

Vid slutet av december översteg antalet bankkunder 3,6 miljoner (3,6). Antalet privatkunder var 3,3 miljoner (3,3) och antalet företagskunder 0,3 miljoner (0,3).

Enligt det förnyade beräkningssättet var antalet gemensamma kunder inom bank- och försäkringsrörelsen vid slutet av december 1,2 miljoner.

Vid slutet av december uppgick andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar till totalt 3,2 miljarder euro (3,2).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som samlats i januari–december var totalt 254 miljoner euro (230). Under motsvarande period i fjol användes bonus för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 113 miljoner euro (111) samt för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 129 miljoner euro (118).

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga hushållsbanktjänster uppgick till 32 miljoner euro (31)

under rapportperioden. Ägarkunderna beviljades 69 miljoner euro (67) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta fonder utan separata kostnader. Förmånens värde var 5 miljoner euro (6).

Ovan nämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 360 miljoner euro (334), dvs. 30,1 procent (25,8) av OP Gruppens resultat före skatt och beviljade förmåner.

Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 97 miljoner euro (94). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2019 var en ränta på 3,25 procent (3,25). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna är också 2020 en ränta på 3,25 procent.

Företagsansvar

Företagsansvaret är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi. Inom vårt arbete kring företagsansvaret beaktar gruppen det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret. OP Gruppens mål inom företagsansvaret är att vara en föregångare inom branschen i Finland. OP har förbundit sig till att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorruption i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har sedan 2009 förbundit sig att iaktta FN:s principer för ansvarsfull placering. OP Gruppen undertecknade i september 2019 som grundande medlem principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI).

OP Gruppens mål för att främja mångfalden är att det ska finnas minst 40 procent av vardera könet i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av december var kvinnornas andel 26 procent (24).

Viktiga händelser i oktober–december

OP Andelslags förvaltningsråd fastställde OP:s nya samhällsansvarsprogram på grupplanet 11.12.2019. Det uppdaterade samhällsansvarsprogrammet sammanfattas i fyra centrala teman och löften, som styr programmets mål och gåringar:

- Vi stärker finländarnas ekonomiskunskaper: Vi främjar hanteringen av den egna ekonomin och ökar välbefindandet i alla åldersgrupper.
- Vi främjar en hållbar ekonomi: Vi stöder en hållbar utveckling och bekämpningen av klimatförändringen samt hjälper med anpassningen till dem.
- Vi stöder den lokala livskraften och samhörigheten: Vi erbjuder finländarna sysselsättning, motionsmöjligheter och trygghet samt skapar välbefindande. Vi främjar utvecklingen av den lokala ekonomiska livskraften.
- Vi använder vårt kunskapskapital på ett ansvarsfullt sätt: Vi utnyttjar kunddata och artificiell intelligens på ett transparent sätt för våra kunders bästa. Utgångspunkten för vår tjänsteutveckling är tillgänglighet och den bästa kundupplevelsen i alla våra kanaler.

Inför uppdateringen genomförde OP sommaren 2019 en enkät bland sina intressentgrupper och på basis av den en väsentlighetsanalys. Syftet med väsentlighetsanalys för företagsansvaret var att identifiera vilka företagsansvarsaspekter som är viktigast för OP och dess intressentgrupper.

Flerkanalstjänster

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler: kontors-, nät-, mobil- och telefonserviser. OP-mobilens var huvudkanal för kundernas dagliga ärenden och hade i december redan över en miljon aktiva användare. Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt. Gruppens mål är att erbjuda branschens bästa kundupplevelse i flera kanaler genom fortlöpande och betydelsefulla möten i alla kanaler.

Mobil- och nättjänster, mn inloggningar	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
OP-mobilens	302,3	235,9	28 %
OP-företagsmobilen	10,2	6,0	69 %
Pivo	52,7	33,9	55 %
Op.fi	102,0	107,7	-5 %
	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Siirto-betalning, registrerade kunder	666 321	522 972	27 %

Det nya PSD2-betalningstjänstdirektivet trädde i kraft 14.9.2019 och förde med sig ändringar i identifieringen i nät- och mobilserviser. I OP-mobilens och OP-företagsmobilen identifierar kunderna sig med Mobilnyckeln, som uppfyller kraven på stark autentisering och som redan har över en miljon användare. I nättjänsten op.fi loggar kunderna ännu in och bekräftar betalningar med användarkod, lösenord och nyckeltalslista samt vid behov med en bekräftelse per textmeddelande. Från januari 2020 är möjligt att identifiera sig med Mobilnyckeln också i nättjänsten op.fi.

I oktober 2019 uppdaterades OP-mobilens med funktionen Ekonomisk balans som stöd för hanteringen av den egna ekonomin. Appen kategoriserar automatiskt kontotransaktionerna och ger kunden en överblick över konsumtionen.

Trots att mobil- och nättjänsterna har växt, har OP Gruppen fortfarande landets mest omfattande kontorsnät med 352 kontor (365) runt om i Finland. Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

OP Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt cirka 480 000 följare (420 000). Utöver OP Gruppens konton i sociala medier på riksplanet har många andelsbanker egna Facebook-sidor, där de delar publikationer som är avsedda för lokala kunder.

Kapitaltäckning

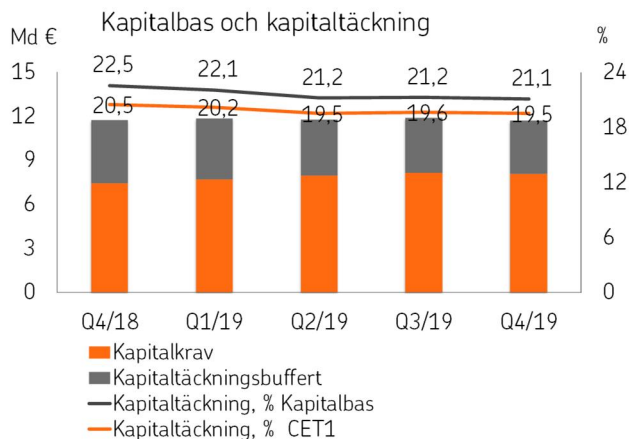
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 3,2 miljarder euro (3,7). Kapitalkravet för bankrörelsen steg till 14,5 procent beräknat på de riskvägda posterna (14,3). Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalbaskravet var 138 procent (147). Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt

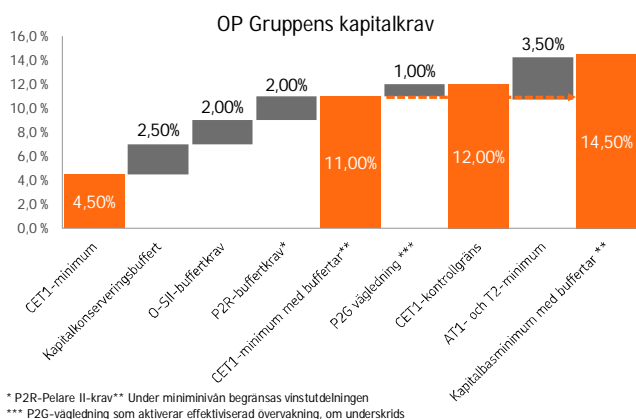
konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 19,5 procent (20,5). Nedgången i relationstalet påverkades av att utlåningen och riskvikterna för hushållsexponeringar ökade.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 2 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 14,5 procent för kapitalrelationen och till 11 procent för CET1-kapitaltäckningen.

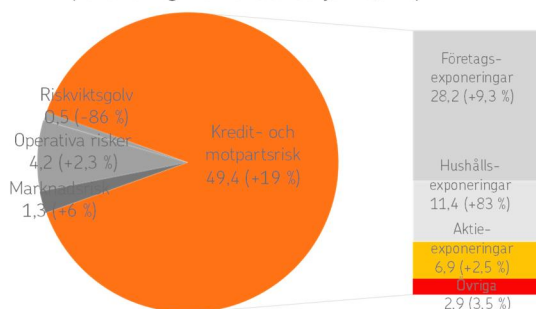

Kärnprimärkapitalet i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet var 10,8 miljarder euro (10,7). Kärnprimärkapitalet ökade till följd av bankrörelsens resultat och minskade av att den förväntade förlusten (EL) ökat på grund av ökningen i riskparametrarna samt av en ändring i redovisningsprincipen för vissa derivatintäkter, som inte har justerats i kapitaltäckningsanalysens jämförelseuppgifter. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 2,9 miljarder euro (2,9).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 55,5 miljarder euro (52,1), vilket är 7 procent större än vid slutet av 2018. Den lägsta gränsen för riskvikterna för

hushållsexponeringar som ECB fastställt minskade till 0,5 miljarder euro till följd av att hushållsexponeringarna med säkerhet i fastighet ökade. De genomsnittliga riskvikterna för hushållsexponeringarna ökade till följd av att försiktighet lagts till riskparametrarna samt av de riskparameterkoefficienter som ECB fastställt. Kreditstocken med företags- och hushållsexponeringar växte.

Totalt riskvägda exponeringsbelopp
 31.12.2019 55,5 md €
 (förändring från årets början 6,4 %)

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 6,4 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag med en riskvikt på cirka 280 procent.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i december 2019 att tills vidare inte ställa något kontryckiskt buffertkrav för bankerna. Den lägsta gränsen för riskvikten för bolån på 15 procent gäller till slutet av 2020. Till följd av att riskvikterna för bostadskrediter ökat, har Finansinspektionens lägsta gräns för riskvikten ingen väsentlig inverkan på kapitaltäckningen.

I de kommande EU-bestämmelserna ingår ett krav som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio). Bruttosoliditetsgraden för OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 8,3 procent (8,6) enligt siffrorna vid slutet av rapportperioden. Enligt utkastet till bestämmelserna är miniminivån 3 procent.

Enligt OP Gruppens bedömning är de mest betydande öppna förändringarna i reglerings- och tillsynsmiljön som påverkar kapitaltäckningen för kreditinstitut följande: eventuella skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) och skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av den nya definitionen av fallissemang.

Processen enligt den nya definitionen av fallissemang identifierar fallissemang känsligare än tidigare med bl.a. offentliga betalningsstörningar och genom att för privatkunder utvidga fallissemang till gäldenärens alla exponeringar. Reformen väntas öka antalet observationer av fallissemang och försvaga kreditriskparametrarna. OP Gruppen tillämpar en s.k. tvåstegsövergång och ändrar i det första steget definitionen av fallissemang enligt plan i mars 2020 och kalibrerar kreditriskparametrarna senare i det andra steget. Den tillsynsskyldighet som övergången till den nya definitionen av fallissemang ger upphov till beräknas försvaga OP Gruppens

CET1-kapitaltäckning med 1,3 procentenheter i det första steget. I effekten på kapitaltäckningen har också beaktats den ökning i de förväntade kreditförlusterna (ECL) i bokslutet som beror på ändringen av definitionen och som uppskattas vara mindre än 10 procent av hela ECL 31.12.2019.

Effekterna av ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller (IRBA) på företagsexponeringarna är ännu oklara. De väntas preciseras under det första halvåret 2020.

Försäkring

Skade- och livförsäkringsbolagens solvens var stark. Kapitalbasen ökade till följd av placeringarnas värdestegring. Å andra sidan ökade räntenedgången försäkringsskulden och bidrog till att minska kapitalbasen särskilt i livförsäkring. På motsvarande sätt ökade placeringarnas värdestegring kapitalkravet.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.12. 2019	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2018
Kapitalbas, mn €*	1 008	818	1 423	1 297
Kapitalkrav, mn €*	699	621	687	578
Solvensprocent*	144	132	207	225
Solvensprocent (utan beaktande av övergångsbestämmelse)	144	132	170	176

*med beaktande av övergångsbestämmelser

ECB:s tillsyn

OP Gruppen omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn. OP Gruppen underrättades 2.2.2017 om att ECB beslutat att fastställa ett riskviktsgolv för OP Gruppens hushållsexponeringar. De relevanta lägsta gränser för riskvikter för hushållsexponeringar som ECB fastställt är 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastighet och 32,7 procent för privatkunders övriga exponeringar.

OP Gruppen fick 25.4.2019 som en del av granskningen av interna modeller (TRIM) ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet. Ökningarna gäller tills vidare, tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts. Beslutet inverkar inte väsentligt på OP Gruppens kapitaltäckning i nuläget, eftersom både det IRBA-riskviktsgolv som ECB tidigare fastställt och det riskviktsgolv på 15 procent som Finansinspektionen tidigare fastställt för bolån också är i kraft.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Det buffertkrav som ECB fastställt och som gäller från 1.3.2019 (P2R) var 2 procent (1,75). Dessutom har ECB som kapitaltäckningsvägledning (P2G) fastställt 1,0 procent. Om gränsen överskrids påverkas t.ex. vinstutdelningen inte av det. Det buffertkrav som fastställs för OP Gruppen är en aning lägre än buffertkravet i snitt för de banker som lyder under ECB:s tillsyn. ECB har fastställt P2R-kravet till 2,25 procent från början av 2020, varvid den nya lägsta gränsen för CET1 är 11,3 procent och för kapitalrelationen 14,8 procent.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. Kravet på OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder (MREL) har fastställts till 13,4 miljarder euro, dvs. 27,3 procent, av det totala riskvägda exponeringsbeloppet vid slutet av 2017. OP Gruppens mål är att täcka MREL-kravet med kapitalbasen och övriga efterställda skulder. OP Gruppens MREL-relationstal var uppskattningsvis 43 procent vid slutet av rapportperioden. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi, enligt vilken resolutionsåtgärderna riktas till OP Företagsbanken som är Single Point of Entry.

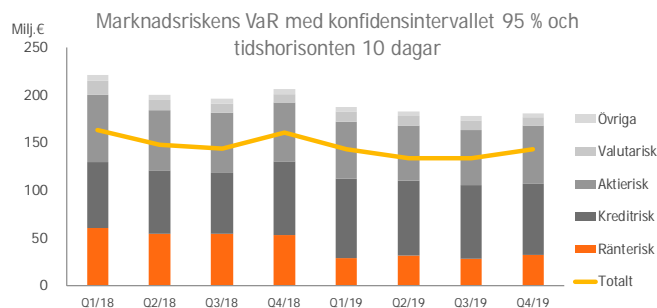
Riskposition

OP Gruppens riskposition har hållits oförändrad. Riskhanteringsförmågan är stark och tryggar verksamhetsförutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

Den goda riskhanteringsförmågan och moderata målrisknivån höll kreditriskpositionen stabil.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. Tillgången på finansiering har hållits god. Under rapportperioden emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 6,7 miljarder euro (3,3). Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil under rapportperioden.

OP Gruppens marknadsrisk minskade under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter gruppens marknadsrisk, var 143 miljoner euro (160) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår försäkringsföretagens totala omslutning, trading-funktionen, likviditetsreserven och gruppens treasury ränteposition.

De operativa riskerna ökade under rapportperioden på grund av en enskild betydande risksituation. De realiserade operativa riskerna medförde bruttokostnader för 15 miljoner euro (6) under rapportperioden.

Hushållsbank och Företagsbank

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla.

	OP Gruppen		Hushållsbank		Företagsbank	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Exponeringar*, md €	118,1	110,1	79,3	74,1	38,8	36,0
exponeringar mot privatkunder, md €	59,9	56,4	57,7	54,5	2,2	1,9
de bästa ratingklasserna**, %	82,7	84,7	85,2	87,0	17,6	17,8
övriga ratingklasser (exklusive fallerande), %	16,6	14,7	14,2	12,3	81,6	81,6
fallerade, %	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6
fallerande***, md €	0,4	0,4	0,4	0,3	0	0,0
exponeringar mot företag, md €	51,7	48,5	19,7	18,1	32,0	30,4
de bästa ratingklasserna**, %	51,8	54,3	37,6	38,3	60,6	63,8
övriga ratingklasser (exklusive fallerande), %	46,9	44,7	60,5	59,9	38,6	35,7
fallerade, %	1,3	1,0	1,9	1,9	0,8	0,5
fallerande***, md €	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,1
övriga exponeringar, md €	6,7	5,2	1,9	1,5	4,6	3,7
Problemfordringar****, md €	3,1	3,1	2,8	2,9	0,2	0,1
Problemfordringar av kredit- och garantistocken, %	3,2	3,4	4,1	4,5	0,9	0,6
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	1,1	1,0	1,3	1,3	0,5	0,4
Presterande exponeringar med anstånd av kredit- och garantistocken, %	2,2	2,4	2,8	3,2	0,4	0,2
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	66,5	69,5	68,6	71,1	42,8	36,6

*I exponeringarna ingår inte OP Gruppens kreditinstitut jämte dotterföretag eller eget kapitalinstrument. Talen för jämförelseperioden har justerats i enlighet med nuvarande uppföljning.

**För privatkunder avtal i ratingklasserna A+–B-, för företagskunder exponeringar i ratingklasserna 1–5,5 (IG)

***För privatkunder avtal i ratingklassen F, för företagskunder exponeringar i ratingklasserna 11–12

****Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och exponeringar med anstånd på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar.

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av kapitalbasen efter förlustreserver och annan kreditriskreducering. Kapitalbasen som täcker exponeringar uppgick till 11,8 miljarder euro (11,4).

De viktigaste branscherna för exponeringar mot företag och bostadssammanslutningar	31.12.2019	31.12.2018**
Uthyrning och förvaltning av bostäder*, %	18,1	18,3
Uthyrning och förvaltning av övriga fastigheter, %	10,8	10,0
Tjänster, %	10,6	10,1
Övriga branscher, %	60,6	61,6
Totalt, %	100	100

*Av exponeringarna i branschen uthyrning och förvaltning av bostäder var 93,9 procent exponeringar i bostadssammanslutningar och 10,0 procent exponeringar med garantier från offentlig sektor.

**Talen för jämförelseperioden har justerats i enlighet med nuvarande uppföljning.

Ränterisken för segmentet Hushållsbank mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av december -40 miljoner euro (-48). Ränteutäktens beräknas för en tidsperiod på ett år, som fås

genom att dividera summan av ränteutäktensrisken för de tre följande åren med tre. Jämförelseuppgiften har beräknats som effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet för de följande 12 månaderna.

OP Gruppen förvaltade vid slutet av december insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 38,0 miljarder euro (36,0). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

Försäkring

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en övriga förlängning av de förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 48 miljoner euro (45). En

sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 26 miljoner euro (23).

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekten som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskulden värde och kapitalkravet. Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,5 procent till 1,0 procent till slutet av november. Försäkringsskulden ränterisk hade i skadeförsäkringen skyddats med räntederivat, varvid en post som motsvarar förändringen i diskonteringsräntan syns som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten.

För att dämpa den resultatfluktuation som beror på förändringarna i räntorna som används vid värderingen av försäkringsskulden används fortfarande obligationslån och derivatinstrument.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 54 miljoner euro (50) vid slutet av rapportperioden. Inga betydande förändringar skedde i placeringsportföljens tillgångslagsfördelning. Försäkringsskulden ränterisk har skyddats med räntederivat. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil.

Livförsäkring

De centralaste riskerna i livförsäkringen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringsstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden med 26 miljoner euro (26). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 31 miljoner euro (29).

Det finns en buffert för placeringsriskerna och riskerna i anslutning till förändringen i kundbeteendet i de separata försäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringsstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden. Buffertarna uppgick till totalt 327 miljoner euro (289) vid slutet av december.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 58 miljoner euro (56) vid slutet av rapportperioden. Inga betydande förändringar skedde i placeringsportföljens tillgångslagsfördelning. Försäkringsskulden ränterisk har skyddats med räntederivat. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsriskerna samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditspreaderna påverkar värdet av skuldebrev i likviditetsreserven.

Marknadsrisken i relation till marknadsvärdet av skuldebrev i likviditetsreserven (VaR 95 %) förblev stabil under rapportperioden. Inga betydande förändringar skedde i tillgångslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 141 procent (143).

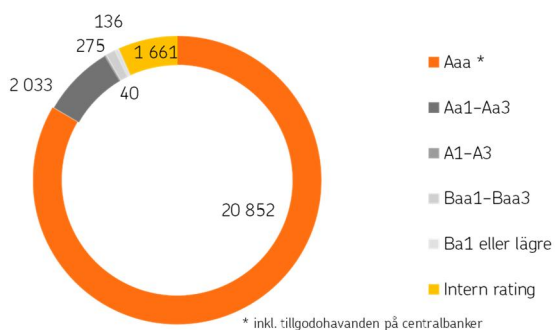
Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Bestämmelserna ställer inte ännu upp något minimikrav för NSFR-relationstalet. OP Gruppens NSFR-relationstal var 112 procent (111) enligt de nuvarande tolkningarna.

Likviditetsreserv

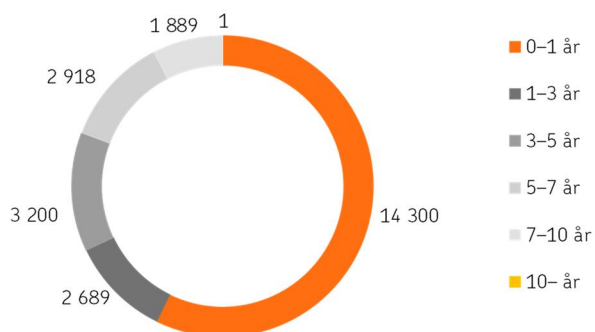
Md €	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	11,9	12,2	-2,5
Skuldebrev som godtas som säkerhet	11,1	9,2	20,9
Företagskrediter som godtas som säkerhet	0,0		
Totalt	23,0	21,4	7,6
Fordringar som inte godtas som säkerhet	2,0	1,3	48,9
Likviditetsreserven till marknadsvärde	25,0	22,7	10,0
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,8	-0,7	22,6
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	24,2	22,0	9,6

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.12.2019, mn €

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.12.2019, mn €

Rating

31.12.2019

Ratinginstitut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Stabila	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Företagsbanken Abp har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens finansiella ställning.

Ratingarna ändrades inte under rapportperioden.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank (Bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (Bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (Försäkringsrörelse). Hälso- och välbefinnanderörelsen ingår i rörelsesegmentet Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Hushållsbank

- Resultatet före skatt var 235 miljoner euro (421). Utan effekten av överföringen av arbetspensionsansvaret ökade resultatet före skatt med 13 miljoner euro.
- Intäkterna ökade med 1,4 procent. Räntenettet ökade från jämförelseperioden med 4,0 procent och provisionsnettot med 4,6 procent.
- Kostnaderna ökade med 18,7 procent till 1 172 miljoner euro. Utan resultateffekten av överföringen av arbetspensionsansvaret under jämförelseperioden minskade kostnaderna med 1,2 procent, och personalkostnaderna var 426 miljoner euro (424). Avskrivningarna och nedskrivningarna minskade med 34,7 procent, då nedskrivningar under jämförelseperioden gjordes för 45,6 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 2,0 procent på grund av ICT-kostnaderna och volymökningen.
- Utlåningen ökade med 4,7 procent och inlåningen med 7,2 procent.
- Nedskrivningarna av fordringar var 36 miljoner euro (33). De nödlidande fordringarna uppgick till 1,3 procent (1,3) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande utvecklingsåtgärder inom segmentet Hushållsbank gällde förnyelsen av system för betalning och finansiering.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Räntenetto	922	886	4,0
Provisionsnetto	708	677	4,6
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-17	9	-286,0
Övriga intäkter	43	62	-30,3
Intäkter totalt	1 657	1 635	1,4
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	426	424	0,4
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-199	
Avskrivningar och nedskrivningar	55	84	-34,7
Övriga rörelsekostnader	692	678	2,0
Kostnader totalt	1 172	987	18,7
Nedskrivningar av fordringar	-36	-33	-
OP-bonus till ägarkunder	-214	-194	-
Resultat före skatt	235	421	-44,2
Kostnads-intäktrelationsrelation, %	70,7	60,4	10,3*
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	1,3	1,3	0,0*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,24	0,43	-0,20*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,45	0,63	-0,19*
Mn €			
Uttaga bolån	7 799	7 633	2,2
Uttaga företagskrediter	2 729	2 335	16,9
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	12 139	12 158	-0,2
Md €	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Utlåning			
Bolån	39,6	38,6	2,6
Krediter till företag	8,1	7,4	9,2
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	20,4	19,1	7,2
Utlåning totalt	68,1	65,0	4,7
Garantier	0,8	0,6	21,4
Inlåning			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	35,4	32,6	8,5
Placeringsinsättningar	19,0	18,1	4,8
Inlåning totalt	54,4	50,8	7,2

*Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Hushållsbank består av bankrörelse och kapitalförvaltning för privatkunder och sme-företag i andelsbankerna och centralinstitutskoncernen.

Utlåningen ökade med 4,7 procent till 68,1 miljarder euro. Under rapportperioden togs nya bolån ut för 2,2 procent mer än under jämförelseperioden. Bolånestocken växte med 2,6 procent till 39,6 miljarder euro. Kundernas intresse för att skydda bolån och krediter till bostadssammanslutningar fortsatte. Av privatkundernas bolån var 24,5 procent (20,1) ränteskyddade vid slutet av rapportperioden.

Företagskreditstocken ökade kraftigt, med 9,2 procent till 8,1 miljarder euro, trots att den ekonomiska tillväxten var mer dämpad än i snitt.

Inlåningen ökade med 7,2 procent till 54,4 miljarder euro. Tillväxten består särskilt av daglig- och betalningskonton men också av placeringsinsättningar, då inlåningen från hushåll växer kraftigast. Ökningen i inlåningen från företag jämnade fortfarande ut sig efter den häftiga takten under början av året.

Det totala antalet spar- och placeringskunder ökade under rapportperioden med nästan 34 000 och uppgick vid slutet av december till cirka 829 000.

Antalet bostads- och fastighetsaffärer som OP Hem förmedlade ökade under det sista kvartalet med 3,5 procent från motsvarande tid i fjol. Under hela rapportperioden höll sig antalet förmedlade affärer på samma nivå som under jämförelseperioden.

OP har deltagit i utvecklingen av en plattform för digitala bostadsaffärer (DIAS). Den byggs upp i samarbete mellan banker, fastighetsförmedlingsbranschen, teknikföretag och myndigheter. Digitaliseringen av bostadsaffärerna inleddes i början av 2019 och framskrider stegvis. I slutet av rapportperioden gjordes digitala bostadsaffärer redan dagligen.

Under rapportperioden slutfördes ett omfattande projekt i anslutning till de nya PSD2-reglerna. Som en del av det skapades bl.a. externa konto- och betalgränssnitt samt ändrades rutinerna för stark autentisering. Dessutom framskred OP Gruppens kortförnyelse som planerat.

Rapportperiodens resultat

Segmentet Hushållsbanks resultat före skatt var 235 miljoner euro (421). Räntenettet ökade med 4,0 procent till 922 miljoner euro (886) till följd av att utlåningen ökade och kostnaderna för upplåningen minskade. Provisionsnettot ökade med 4,6 procent till 708 miljoner euro (677). Nettointäkterna från placeringsverksamheten och övriga intäkter minskade från jämförelseperioden. Intäkterna ökade totalt med 1,4 procent.

Kostnaderna ökade med 18,7 procent till 1 172 miljoner euro (987). Utan resultateffekten av överföringen av arbetspensionsansvaret under jämförelseperioden minskade kostnaderna med 1,2 procent. De jämförbara personalkostnaderna var 426 miljoner euro, dvs. ungefär desamma som under jämförelseperioden (424). Avskrivningarna och nedskrivningarna minskade med 34,7 procent, då nedskrivningar under jämförelseperioden gjordes för 45,6 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 2,0 procent till 692 miljoner euro (678). De övriga rörelsekostnaderna ökade till följd av att ICT-kostnaderna ökade med 17 miljoner euro. EU:s stabilitetsavgift minskade med 2 miljoner euro från jämförelseperioden. Kostnads-intäktsrelationen var 70,7 procent (60,4).

Nedskrivningarna av fordringar ökade till 36 miljoner euro (33). De nödlidande fordringarna uppgick till 1,3 procent (1,3) av kredit- och garantistocken.

Företagsbank

- Resultatet före skatt var 311 miljoner euro (408). Utan effekten av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade resultatet före skatt med 65 miljoner euro.
- Intäkterna minskade med 1,4 procent. Räntenettot ökade med 9,6 procent och provisionsnettot minskade med 3,3 procent. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 27,6 procent på grund av ändringar i värderingsmodellerna för derivat, CVA-justeringen och realisationsvinsterna som var mindre än under jämförelseperioden.
- Kostnaderna ökade till 277 miljoner euro (232). De övriga rörelsekostnaderna ökade med 9,5 procent på grund av ökningen i ICT-kostnaderna.
- Utlåningen ökade med 6,2 procent och inlåningen minskade med 0,3 procent. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade med 12,2 procent.
- Nedskrivningarna var 51 miljoner euro (12). De nödlidande fordringarna uppgick till 0,5 procent (0,4) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande satsningarna inom segmentet Företagsbank gällde förnyelsen av system för betalning, finansiering och kapitalförvaltning.

Nyckeltal

Mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Räntenetto	383	350	9,6
Provisionsnetto	125	130	-3,3
Nettointäkter från placeringsverksamhet	119	165	-27,6
Övriga intäkter	27	20	34,7
Intäkter totalt	655	664	-1,4
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	76	77	-2,0
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-32	
Avskrivningar och nedskrivningar	20	21	-3,7
Övriga rörelsekostnader	182	166	9,5
Kostnader totalt	277	232	19,7
Nedskrivningar av fordringar	-51	-12	-
OP-bonus till ägarkunder	-16	-14	-
Resultat före skatt	311	408	-23,8
Kostnads-intäktsrelation, %	42,3	34,9	-7,5*
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	0,5	0,4	0,1*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,85	1,43	-0,58*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,90	1,47	-0,57*
Md €	31.12.2019	31.12.2018	Förändring, %
Utlåning			
Krediter till företag	14,5	13,8	5,1
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	9,2	8,5	8,2
Utlåning totalt	23,7	22,3	6,2
Inlåning	11,2	11,2	-0,3
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	25,6	22,7	13,1
Institutionella kunder	22,5	21,5	4,8
Private Banking	9,9	7,6	30,6
Förvaltade medel totalt (brutto)	58,0	51,7	12,2
Mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Nettoförsäljning			
Private Banking-kunder	49	67	-26,0
Institutionella kunder	-49	363	-
Nettoförsäljning totalt	1	430	-99,8

*Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Företagsbank består av bankrörelse samt kapitalförvaltning för företag och institutioner. Segmentet omfattar OP Företagsbanken Abp:s bankrörelse, OP Kapitalförvaltning Ab, OP-Fondbolaget Ab och OP Kiinteistösijoitus Oy.

Utlåningen ökade med 6,2 procent till 23,7 miljarder euro. Inlåningen minskade med 0,3 procent till 11,2 miljarder euro. Efterfrågan på kapitalmarknadsprodukter ökade från jämförelseperioden.

De mest betydande utvecklingssatsningarna inom segmentet Företagsbank gällde förnyelsen av system för betalning, finansiering och kapitalförvaltning. Under rapportperioden utvidgades tjänsten OP Bilfinansiering också till bilaffärer mellan konsumenter. OP Bilfinansiering beviljas av OP Företagsbanken Abp.

I april erbjöd OP sina kunder möjlighet att börja ta emot SEPA-expressbetalningar i realtid från andra finansiella institut inom det gemensamma eurobetalningsområdet. I oktober började OP erbjuda sina kunder både ankommande och avgående SEPA-expressbetalningar i realtid. Ändringen genomförs stegvis i olika kanaler.

I november nådde OP Företagsbanken Abp första plats i Prosperas undersökning Corporate Banking 2019 Finland i kategorin för medelstora företag, dvs. bland företag med en omsättning på 0,5–1,5 miljarder euro.

I november valde The Banker åter OP till bästa bank i Finland (Bank of the Year 2019) i sin årliga bedömning.

Kapitalförvaltningens nettoförsäljning under rapportperioden minskade från jämförelseperioden och var en miljon euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade med 12,2 procent till 58,0 miljarder euro. I de förvaltade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för cirka 11 miljarder euro (11).

Antalet fondandelsägare i OP-fonderna ökade under rapportperioden med cirka 71 000 brutto till 849 000 andelsägare. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 3,21 (3,04).

Placerarnas intresse för ansvarsfulla placeringar i fonder har varit på uppgång. Under rapportperioden offentliggjorde OP och Finfund planerna på att grunda Finlands första globala hållbarhetsfond som placerar på tillväxtmarknaden. Fonden OP Finfund Global Impact Fund I bidrar på ett mätbart sätt till att uppfylla FN:s mål för hållbar utveckling.

Rapportperiodens resultat

Segmentet Företagsbanks resultat före skatt var 311 miljoner euro (408). Intäkterna uppgick till 655 miljoner euro (664) och kostnaderna till 277 miljoner euro (232). Utan inverkan av överföringen av arbetspensionsansvaret ökade kostnaderna med 13 miljoner euro till 277 miljoner euro. Kostnads-intäktrelationsrelationen försvagades till 42,3 procent (34,9). Räntenettet växte med 9,6 procent till 383 miljoner euro främst till följd av att utlåningen ökat.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto var 125 miljoner euro (130). Provisionsnettot från kapitalförvaltningsrörelsen utgjorde 0,18 procent av bruttot av de förvaltade medlen. Minskningen i övrigt provisionsnetto beror främst på OP Gruppens interna debiteringar.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto

Mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Fonder	105	103	1,4
Kapitalförvaltning	24	21	4,2
Övriga	-4	5	-
Totalt	125	130	32,3

Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 27,6 procent till 119 miljoner euro. Jämförelseperiodens nettointäkter från placeringsverksamheten ökade till följd av en enskild realisationsvinst på 15 miljoner euro. CVA-justeringen försvagade resultatet med 12 miljoner euro, medan det under jämförelseperioden förbättrade resultatet med 9 miljoner euro. Ändringar i värderingsmodellerna för derivat minskade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 25 miljoner euro.

Kostnaderna ökade till 277 miljoner euro (232). Utan inverkan av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade personalkostnaderna med 2 miljoner euro till 76 miljoner euro. Under jämförelseperioden förbättrade överföringen av arbetspensionsansvaret resultatet före skatt med 32 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 9,5 procent till 182 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade med 19 miljoner euro.

Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 51 miljoner euro (12). De nödlidande fordringarna uppgick till 0,5 procent (0,4) av kredit- och garantistocken.

Försäkring

- Resultatet före skatt var 373 miljoner euro (260), eftersom nettointäkterna från placeringsverksamheten ökat.
- Premieintäkterna från skadeförsäkringen ökade med 0,9 procent (4,0 procent utan affärsrörelsen i Baltikum, som såldes 2018). Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,5 procent till 1,0 procent, vilket minskade försäkringsnettot med 136 miljoner euro.
- Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 331 miljoner euro (92). Nettointäkterna från placeringar värderade till verkligt värde var i skadeförsäkringen 96 miljoner euro (14) och i livförsäkringen 72 miljoner euro (53).
- Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent var 101,9. Den operativa totalkostnadsprocenten var 92,7 (92,0) och den operativa riskprocenten 65,1 (64,5). Den operativa omkostnadsprocenten var 27,7 (27,4).
- Livförsäkringens fondanknutna försäkringsbesparingar ökade med 10,7 procent till 10,9 miljarder euro.
- Utvecklingsattsningarna riktades till de elektroniska tjänsterna och förnyelsen av bassystem.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Premieintäkter	1 479	1 466	0,9
Försäkringsersättningar	1 077	917	17,4
Livförsäkringens riskrörelse	29	29	0,0
Försäkringsnetto	431	578	-25,4
Livförsäkringens provisionsnetto	135	115	18,1
Skadeförsäkringens provisionsnetto	-49	-50	-1,7
Hälsa och välbefinnande, provisionsnetto	13	11	18,0
Provisionsnetto	99	75	31,2
Nettointäkter från placeringsverksamhet	435	63	589,9
Övriga nettointäkter	4	14	-71,3
Intäkter totalt	969	730	32,8
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	133	130	1,9
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-3	
Avskrivningar och nedskrivningar	71	89	-20,1
Övriga rörelsekostnader	269	263	2,2
Kostnader totalt	473	480	-1,3
OP-bonus till ägarkunder	-19	-18	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-104	29	-457,9
Resultat före skatt	373	260	43,1
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,29	0,91	0,38*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,36	0,98	0,38*
Operativ totalkostnadsprocent (sf)	92,7	92,0	
Operativ riskprocent (sf)	65,1	64,5	
Operativ omkostnadsprocent (sf)	27,7	27,4	
Operativ driftskostnadsprocent (lf)	35,5	36,4	

sf = skadeförsäkring, lf = livförsäkring

*Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Försäkring består av skade- och livförsäkring samt hälso- och välbefinnanderörelsen. Till segmentet hör Pohjola Försäkring Ab, A-Försäkring Ab, OP-Livförsäkrings Ab samt Pohjola Sjukhus Ab. Försäkringsaktiebolaget Europeiska fusionerades med Pohjola Försäkring Ab 31.10.2019.

OP Gruppen tog i bruk varumärket Pohjola i skadeförsäkringsrörelsen 1.6.2019, då OP Försäkring Ab:s firma ändrades till Pohjola Försäkring Ab. Samtidigt ändrades Pohjola Hälsa Ab:s firma till Pohjola Sjukhus Ab.

De mest betydande utvecklingsattsningarna riktades till utvecklingen av elektroniska tjänster och köptjänster, konvertering av det separata individuella livförsäkringsbeståndet till det nya systemet för skötsel av försäkringar samt den pågående förnyelsen av skadeförsäkringens bassystem. För fordonsförsäkringkunderna lanserades en ny 24/7-skadecall för skötsel av kaskoskador. De elektroniska tjänsterna, placeringsobjekten och produkterna för försäkringsparande utvecklades och förnyades aktivt.

Till följd av den goda utvecklingen i tillgångsvärdena ökade de fondanknutna försäkringsbesparingarna med 10,7 procent till

10,9 miljarder euro. Nettoförsäljningen av fondanknutna försäkringar var -278 miljoner euro (434). Återköpen inom livförsäkringen blev exceptionellt stora då kunderna förberedde sig för de ändringar i inkomstskattelagen som trädde i kraft i början av 2020.

Pohjola Sjukhus har preciserat sin strategi och koncentrerar sig i fortsättningen på ortopedi och idrottsklinikverksamhet. Som en del av förändringen sålde Pohjola Sjukhus sin företagshälsovårdsrörelse till Mehiläinen 1.6.2019.

Kunderna har varit nöjda med betjäningen vid Pohjola Sjukhus. NPS-talet som operationspatienterna gett var i januari–december 97 (96).

Rapportperiodens resultat

Resultatet före skatt ökade till 373 miljoner euro (260). Försäkringsnettot var 431 miljoner euro (578). Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,5 procent till 1,0 procent, vilket minskade försäkringsnettot med 136 miljoner euro. Försäkringsskuldens ränterisk hade i skadeförsäkringen skyddats med räntederivat, varvid en post som motsvarar förändringen i diskonteringsräntan syns som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten. I jämförelseperioden ingick försäkringsnetto på 16 miljoner euro för den sålda affärsrörelsen i Baltikum.

Skadeförsäkringens premieintäkter

Mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Privatkunder	826	798	3,6
Företagskunder	653	624	4,6
Baltikum	-	44	-
Totalt	1 479	1 466	0,9

I skadeförsäkringen ökade premieintäkterna från både privat- och företagskunderna. Premieintäkterna ökade med totalt 4,0 procent utan den sålda affärsrörelsen i Baltikum, som ingick i jämförelseperioden.

Utan förändringen i diskonteringsräntan och siffrorna för Baltikum ökade försäkringsersättningarna med 5,6 procent. Under januari–december registrerades 87 (96) nya stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 80 miljoner euro (107). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringarna i ersättningsansvaret för de lagstadgade pensionerna försvagade resultatet med 4 miljoner euro (1).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 24 miljoner euro (42). Skadeförsäkringens operativa riskprocent exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 65,1 (64,5).

Provisionsnettot ökade med 31,2 procent till 99 miljoner euro. Livförsäkringens provisioner ökade till följd av avkastningsprovisioner som betalades på nettointäkterna för placeringar i de separata balansräkningarna.

Intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1–12/2019	1–12/2018
Verkligt värde via övrigt totalresultat	217	107
Verkligt värde via resultatet	389	-8
Upplupet anskaffningsvärde	1	7
Livförsäkringsposter*	-161	-39
Upplösning av diskontering (sf)	-27	-28
Intresseföretag	17	24
Nettointäkter från placeringsverksamhet	435	63
Tillfälligt undantag	-104	29
Totalt	331	92

*Omfattar räntegottgörelser på kunders försäkringsbesparingar, förändringar i räntekompletteringar och övriga försäkringstekniska poster samt förändringar i verkligt värde av fondanknutna placeringar och placeringar i de separata balansräkningarna.

På placeringsmarknaden var 2019 ett mycket bra år. Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 331 miljoner euro (92). Realisationsvinster från placeringar uppgick i skadeförsäkringen till 90 miljoner euro (-5) och i livförsäkringen till 96 miljoner euro (-3).

Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats med räntekompletteringar och räntederivat. Nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna i livförsäkringen sänkte resultatet med 2 miljoner euro. Under jämförelseperioden förbättrade nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna resultatet med 43 miljoner euro. Räntekompletteringarna av försäkringsskuden utan de separata balansräkningarna var vid rapportperiodens slut 426 miljoner euro (341). Av räntekompletteringarna utgjorde 46 miljoner euro (44) kortfristiga räntekompletteringar.

Kostnaderna minskade med 1,3 procent till 473 miljoner euro. I jämförelseperioden ingick rörelsekostnader på 8,7 miljoner euro för affärsrörelsen i Baltikum, som såldes 2018. I kostnaderna ingick nedskrivningarna för 16 miljoner euro (22). Skadeförsäkringens operativa omkostnadsprocent, som innehåller också de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 27,7 (27,4).

Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent var 101,9. Den operativa totalkostnadsprocenten, utan sänkningen av diskonteringsräntan, var 92,7 (92,0). De operativa nyckeltalen innehåller inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp och inte förändringen i diskonteringsräntan.

Placeringsverksamheten

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

Mn €	1–12/2019	1–12/2018
Nettointäkter från placeringar, mn €*	96	14
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	8,4	0,1
Ränteplaceringarnas Running Yield, %	1,3	1,5
	31.12.2019	31.12.2018
Placeringsbestånd, mn €	3 952	3 730
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	92	94
Fordringar med rating A, minst, %	61	62
Modifierad duration, %	4,0	4,3

*Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Nyckeltal för livförsäkringens placeringsverksamhet*

Mn €	1–12/2019	1–12/2018
Nettointäkter från placeringar, mn €**	72	53
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	9,4	1,7
Ränteplaceringarnas Running Yield, %	1,2	1,4
	31.12.2019	31.12.2018
Placeringsbestånd, mn €	3 619	3 644
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	88	95
Fordringar med rating A, minst, %	64	66
Modifierad duration, %	2,9	4,1

*utan de separata balansräkningarna

**Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor. De separata balansräkningarna ingår inte i nettointäkterna från placeringarna.

Övrig rörelse

Nyckeltal

Mn €	1–12/2019	1–12/2018	Förändring, %
Räntenetto	-59	-48	-
Provisionsnetto	6	6	1,0
Nettointäkter från placeringsverksamhet	38	21	84,1
Övriga rörelseintäkter	593	548	8,3
Intäkter totalt	578	527	9,8
Personalkostnader (exkl. överföring av arbetspensionsansvar)	148	173	-14,3
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar	0	-52	-
Avskrivningar och nedskrivningar	132	131	0,3
Övriga rörelsekostnader	336	339	-0,8
Kostnader totalt	616	590	4,3
Nedskrivningar av fordringar	0	1	-
Resultat före skatt	-37	-64	-

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder rörelsesegmenten. Till segmentet hör merparten av OP Andelslag, OP-Tjänster Ab och OP Företagsbanken Abps centralbanksfunktioner.

Rapportperiodens resultat

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var -37 miljoner euro (-64). Resultatet förbättrades av att nettointäkterna från placeringsverksamheten och de övriga rörelseintäkterna ökade. Intäkterna ökade med 9,8 procent till 578 miljoner euro.

Räntenettet för segmentet Övrig rörelse var -59 miljoner euro (-48). Kostnaderna för marknadsupplåningen och likviditeten försvagade räntenettet från jämförelseperioden. Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 84,1 procent till 38 miljoner euro. Nettointäkterna från placeringsverksamheten förbättrades av en resultatpåverkan på 16 miljoner euro, som uppstod vid upplösningen av skyddet för den TLTRO II-finansiering som betalades i förtid i september och december. Av finansieringen återbetalades i förtid 2,0 miljarder euro i september och 2,0 miljarder euro i december. Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade däremot till följd av att realisationsvinster minskade med 13 miljoner euro.

De övriga rörelseintäkterna ökade med 8,3 procent till 593 miljoner euro till följd av att OP Gruppens interna debiteringar ökat.

Kostnaderna i segmentet Övrig rörelse ökade från jämförelseperioden med 4,3 procent till 616 miljoner euro. Överföringen av arbetspensionsansvaret i slutet av 2018 minskade jämförelseperiodens pensionskostnader med 52 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av arbetspensionsansvaret minskade personalkostnaderna med 14,3 procent till 148 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar ökade med 0,3 procent till 132 miljoner euro. Avskrivningarna enligt plan ökade med 29,7 procent till 96 miljoner euro. Ökningen i avskrivningarna beror på de ökade satsningarna på utveckling under de senaste åren samt på att standarden IFRS 16

Leasingavtal började tillämpas 1.1.2019. Nedskrivningarna minskade med 28 miljoner euro från jämförelseperioden.

De övriga rörelsekostnaderna minskade med 0,8 procent till 336 miljoner euro. Leasingkostnaderna minskade med 7 miljoner euro på grund av att standarden IFRS 16 tillämpats 2019.

Fastigheten i Vallgård klassificerades under det tredje kvartalet som en anläggningstillgång som innehas för försäljning. Enligt balansräkningen uppgick fastighetens tillgångar vid slutet av året till totalt 314 miljoner euro och skulderna till 6 miljoner euro. Fastigheten omfattar ett kvarter i Vallgård i Helsingfors.

Snittmarginalen för OP Gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor, TLTRO-upplåningen och säkerställda obligationslån var i december 19 räntepoäng (14). Kostnaderna ökade till följd av emissioner i den nya prioritetsskassen för efterställda lån. De säkerställda obligationslånen rapporteras som en del av segmentet Hushållsbank.

OP Gruppen emitterade i januari–december långfristiga obligationslån till seniorvillkor för sammanlagt 1,2 miljarder euro. Bland dem emitterades i februari ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro utan säkerhet till seniorvillkor på den internationella kapitalmarknaden. Löptiden för lånet är fem år. Det första gröna obligationslånet är riktat till internationella ansvarsfulla institutionella placerare. Medlen som flyter in via lånet riktas till hållbar företagsfinansiering. De näringsgrenar som finansieras är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar markanvändning med hållbart skogsbruk.

I juni emitterade OP Gruppen det första nya efterställda obligationslånet (senior non-preferred) på 500 miljoner euro. Löptiden för lånet är fem år. I november emitterades det andra efterställda senior non-preferred-obligationslånet på 500 miljoner euro med löptiden tio år. Totalt emitterades efterställda obligationslån i den nya prioritetsskassen för 1,2 miljarder euro under rapportperioden. Senior non-preferred-obligationslånen täcker det krav på kapitalbasen och nedskrivningsbara skulder (MREL) som resolutionsmyndigheten ställt på OP Gruppen.

I februari emitterade OP Gruppen ett säkerställt obligationslån på 1,25 miljarder euro och i november ett på 1,0 miljarder euro. Lånens löptider är 10 respektive 7 år.

I december deltog OP Gruppen i den tredje serien av Europeiska centralbankens riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO III) med 2,0 miljarder euro.

Tjänsteutveckling

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 313 miljoner euro (384). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 130 miljoner euro (182) aktiverats.

OP Gruppen ingick våren 2019 ett femårigt avtal med Tata Consultancy Services Ltd (TCS) om produktionen av ICT-tjänster. Avtalet omfattar OP:s ICT-infrastruktur-tjänster såsom centraldator-, server- och kapacitetstjänsterna. Dessutom omfattar avtalet datacenter- och molntjänsterna.

Närmare information om OP Gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i den här bokslutskommunikén.

Personal

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen 12 226 anställda (12 066). Antalet anställda var i genomsnitt 12 376 (12 339).

Antal anställda vid rapportperiodens slut

	31.12.2019	31.12.2018
Hushållsbank	7 230	7 515
Företagsbank	907	780
Försäkring	2 015	1 872
Övrig rörelse	2 074	1 899
Totalt	12 226	12 066

Under rapportperioden gick 306 personer (318) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,8 år (61,8).

Under 2019 stärktes riskhanteringsfunktionerna genom att rekrytera över hundra personer till uppgifter inom till exempel förhindrande av penningtvätt, riskhantering och compliance.

OP Gruppen har hösten 2018 inlett en betydande ändring av förfaringsätten för att stödja genomföringen av strategin och visionen. Det nya smidiga förfaringsättet betonar att arbetet är betydelsefullt och baserar sig på självstyrande team. Målet med ändringen av förfaringsättet är att få arbetet att kännas meningsfullare samt att öka välbefinnandet i arbetet och genom det också förbättra kundupplevelsen och effektivisera verksamheten. OP Gruppen hade också som mål att med hjälp av den nya verksamhetsmodellen på årsplanet minska

centralinstitutskoncernens totala kostnader med 100 miljoner euro fram till slutet av 2019. Genom de vidtagna åtgärderna uppnåddes inbesparingar på 102 miljoner euro före slutet av 2019.

Samarbetsförhandlingar som gällde OP Gruppens affärsrörelser Företagsbank och Försäkring inleddes 26.8.2019, och de slutfördes 8.10.2019. Affärsrörelsernas organisationsstrukturer ändras så att de ska stödja den nya självstyrande verksamhetsmodellen. Samarbetsförhandlingarna gällde cirka 3 000 anställda i de organisationer som omfattades av förhandlingarna. Till följd av förhandlingarna upphörde 300 uppgifter, men samtidigt uppstod 185 nya uppgifter. Organisationerna enligt de nya förfaringsätten inledde sin verksamhet 1.1.2020.

Samarbetsförhandlingarna i OP Gruppens centralinstitut, som inleddes 7.10.2019, slutfördes 12.11.2019. Centralinstitutets struktur förenklas, och självstyrningen ökas också i stödfunktionerna. Målet med ändringarna är att stödja affärsrörelserna så att de kan svara på kundernas behov och effektivisera processerna. Samarbetsförhandlingarna gällde cirka 1 900 anställda i de organisationer som omfattades av förhandlingarna. Till följd av förhandlingarna upphörde cirka 460 uppgifter och uppstod cirka 190 nya uppgifter. Ändringarna uppskattas ge kostnadsinbesparingar på cirka 18 miljoner euro före slutet av 2020.

Ekonomie magister, CIA Sakari Lehtinen (49) utnämndes till revisionsdirektör för OP Gruppen från och med 1.5.2019. Han rapporterar till OP Gruppens chefsdirektör Timo Ritakallio och OP Andelslags styrelses revisionskommitté.

Vice ordföranden för direktionen för OP Gruppens centralinstitut, chefsdirektörens ställföreträdare och direktionsledamoten med ansvar för grupptjänsterna, Tony Vepsäläinen, gick i pension 31.12.2019. Vepsäläinen var direktionsledamot sedan 2006.

OP Andelslags förvaltningsråd utnämnde 11.12.2019 personaldirektör Hannakaisa Länsisalmi till direktionsledamot och valde 1.1.2020 affärsrörelsedirektör Olli Lehtilä, som svarar för försäkringskunder, till ställföreträdare för chefsdirektören.

OP Gruppen behöll i maj sin ställning som den attraktivaste arbetsgivaren i Universums årliga arbetsgivarprofilenkät som riktar till studerande. Studerande inom de merkantila, juridiska och humanistiska utbildningarna röstade OP till den attraktivaste arbetsgivaren i finansbranschen. I oktober placerade sig OP åter på första plats som den attraktivaste finansarbetsgivaren inom branscherna handel, juridik, IT och humanism i Universums årliga undersökning om arbetsgivarprofilen.

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortfristiga företagsvisa ersättningar och långfristiga ersättningar på grupplanet. OP Gruppens långfristiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ett långfristigt ersättningssystem har fastställts för ledningen för 2017–19. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfonds ersättningssystem med ettåriga intjäningsperioder.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet 2017–19 iakttar huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, kundupplevelse och ökad användning av digitala tjänster (digital kommunikation). Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

Förvaltningsrådet för OP Gruppens centralinstitut beslöt 12.6.2019 att ersättningssystemet för hela personalen ska förnyas från och med 2020. OP Gruppens rörliga ersättningar består i fortsättningen av kortfristiga ersättningar och personalfonden. De strategiska målen på grupplanet beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och personalfonden.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsoliderades vid slutet av rapportperioden totalt 147 andelsbanker (156) och OP Andelslagskoncernen. Under rapportperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av banker.

Mellilän Osuuspankki har fusionerats med Niinijoen Osuuspankki. I samband med fusionen ändrades Niinijoen Osuuspankkis firma till Niinijokivarren Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 28.2.2019.

Merimaskun Osuuspankki har fusionerats med Åbonejdens Andelsbank. Verkställandet av fusionen registrerades 30.4.2019.

Kalkkisten Osuuspankki har fusionerats med Järvi-Hämeen Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 30.4.2019.

Akaan Seudun Osuuspankki och Valkeakosken Osuuspankki har fusionerats med Urjalan Osuuspankki. I samband med fusionen ändrades Urjalan Osuuspankkis firma till Etelä-Pirkanmaan Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.8.2019.

Västra Nylands Andelsbank har fusionerats med Keski-Uudenmaan Osuuspankki. I samband med fusionen ändrades Keski-Uudenmaan Osuuspankkis firma till Uudenmaan Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 30.9.2019.

Sonkajärven Osuuspankki har fusionerats med Ylä-Savon Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 30.9.2019.

Pihtiputaan Osuuspankki har fusionerats med Keski-Suomen Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.10.2019.

Metsämaan Osuuspankki har fusionerats med Humpplan Osuuspankki. I samband med fusionen ändrades Humpplan Osuuspankkis firma till Humpplan-Metsämaan Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.12.2019.

Kyöliön Osuuspankki, Vampulan Osuuspankki och Säkylän Osuuspankki har 24.9.2019 godkänt en fusionsplan enligt vilken Kyöliön Osuuspankki och Vampulan Osuuspankki fusioneras med Säkylän Osuuspankki. I samband med fusionen ändras Säkylän Osuuspankkis firma till Ala-Satakunnan Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 29.2.2020.

Kihniön Osuuspankki och Virtain Seudun Osuuspankki samt Virtain Osuuspankki och Ruoveden Osuuspankki har 24.9.2019 godkänt fusionsplaner, enligt vilka Kihniön Osuuspankki fusioneras med Virtain Osuuspankki, varefter Virtain Osuuspankki samma dag fusioneras med Ruoveden Osuuspankki. I samband med fusionerna ändras Ruoveden Osuuspankkis firma till Ylä-Pirkanmaan Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionerna är 29.2.2020.

Kannuksen Osuuspankki och Suomenselän Osuuspankki har 9.12.2019 och 10.12.2019 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Kannuksen Osuuspankki fusioneras med Suomenselän Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.3.2020.

Kesälähden Osuuspankki och Pohjois-Karjalan Osuuspankki har 28.11.2019 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Kesälähden Osuuspankki fusioneras med Pohjois-Karjalan Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 30.4.2020.

Parikkalan Osuuspankki, Simpeleen Osuuspankki och Etelä-Karjalan Osuuspankki har 21.1.2020 godkänt fusionsplaner, enligt vilka Parikkalan Osuuspankki och Simpeleen Osuuspankki fusioneras med Etelä-Karjalan Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionerna är 31.8.2020.

OP Andelslagskoncernens struktur förenklas

OP Gruppens centralinstitutskoncern genomför strukturella juridiska förändringar för att förenkla koncernstrukturen, förtydliga ledandet och lätta på kostnadsstrukturen.

Försäkringsaktiebolaget Europeiska har fusionerats med Pohjola Försäkring Ab. Verkställandet av fusionen registrerades 31.10.2019.

Pohjola Försäkring Ab och A-Försäkring Ab har 29.5.2019 godkänt en fusionsplan enligt vilken A-Försäkring Ab fusioneras med Pohjola Försäkring Ab. Finansinspektionen har gett sitt samtycke till fusionen 10.12.2019. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.3.2020.

OP Kundtjänster Ab har fusionerats med OP-Kortbolaget Abp. Verkställandet av fusionen registrerades 30.11.2019.

Den planerade fusionen mellan OP Företagsbanken Abp och Checkout Finland Oy har förfallit.

OP Andelslag har sålt hela aktiestocken i OP Säilytys Oy till OP Företagsbanken Abp. Aktieaffären genomfördes 31.8.2019.

OP Företagsbanken Abp har som en verksamhetsöverlåtelse överlåtit förvarings- och clearingrörelsen samt förvaringsinstitutsrörelsen till OP Säilytys Oy. Verksamhetsöverlåtelsen genomfördes 1.11.2019.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 20.3.2019. Till förvaltningsrådet omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå för en treårsperiod som slutar 2022: företagare Leif Enberg, advokat Tajja Jurmu, lektor Marja-Liisa Kaakko, professor Petri Sahlström och lektor Mervi Väisänen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter valdes verkställande direktör Mika Helin, verkställande direktör Saila Rosas, företagare Carolina Sandell samt jord- och skogsbruksföretagare Timo Saukkonen. Med undantag för Mika Helin och Saila Rosas är de nya ledamöternas mandattid i förvaltningsrådet 2019–2022. Mika Helins mandattid är 2019–2020 och Saila Rosas 2019–2021. Förvaltningsrådet har sammanlagt 36 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet sitt presidium. Till ordförande omvaldes professor i nationalekonomi Jaakko Pehkonen och till vice ordförande lektor i marknadsföring Mervi Väisänen och verkställande direktör Olli Tarkkanen.

Utöver presidiet spelade förvaltningsrådets fem utskott en central roll i förvaltningsrådets arbete. Förvaltningsrådets ordförande var också ordförande för förvaltningsrådets arbetsutskott, ersättningskommittén och nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning. Ordförande för förvaltningsrådets revisionskommitté var EM Riitta Palomäki och ordförande för riskhanteringskommittén är EM, styrelseordförande Arto Ylimartimo.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2019. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

Andelsstämman beslöt 20.3.2019 att ändra centralinstitutets stadgar. Syftet med stadgeändringen är att vid centralinstitutet övergå till en trestegsförvaltning (förvaltningsrådet – styrelsen – chefdirektören som arbetar som verkställande direktör), där centralinstitutet i stället för den nuvarande interna direktionen har en styrelse som består av ledamöter som inte är direktörer vid centralinstitutet. Direktionen fortsätter som operativ ledningsgrupp och biträder chefdirektören. I den nya förvaltningsmodellen ska styrelsen ansvara för beslutsfattandet vid centralinstitutet med undantag av sådana principbeslut som är betydande för hela OP Gruppen, vilka enligt bestämmelserna i stadgarna ska fastställas av förvaltningsrådet. Styrelsen ansvarar dessutom för övervakningen av centralinstitutet. Förvaltningsrådets nuvarande kommittéer (riskhanterings-, revisions- och ersättningskommittén) blir kommittéer under styrelsen. De godkända stadgarna och den förvaltningsmodell som ingår i dem trädde i kraft 1.1.2020.

OP Andelslags förvaltningsråd beslutade 30.10.2019 om en villkorlig sammansättning av den nya styrelsen. Förvaltningsrådet fastställde utnämningarna när de nya stadgarna trätt i kraft 1.1.2020.

Till styrelsen valdes följande ledamöter: Leif Enberg (f. 1954, ekonomie magister, HHJ), Jarna Heinonen (f. 1965, ekonomie doktor), Jari Himanen (f. 1962, studentmerkonom, eMBA), Kati Levoranta (f. 1970, juris kandidat, MBA), Pekka Loikkanen (f. 1959, ekonomie magister, CGR), Riitta Palomäki (f. 1957, ekonomie magister), Jaakko Pehkonen (f. 1960, ekonom, ekonomie doktor), Timo Ritakallio (f. 1962, juris magister, MBA, teknologie doktor), Olli Tarkkanen (f. 1962, juris kandidat, eMBA) och Mervi Väisänen (f. 1963, ekonomie magister, HHJ). Förvaltningsrådet valde i början av 2020 Jaakko Pehkonen till ordförande och Jarna Heinonen till vice ordförande för styrelsen.

OP Andelslags förvaltningsråd valde 11.12.2019 inom sig administrationsdirektör Annukka Nikola till ny ordförande samt professor Markku Sotarauta och verkställande direktör Ari Väänänen till vice ordförande. Det nya presidiet inledde sitt arbete 1.1.2020.

Vid övergången till den nya trestegsförvaltningen upphörde ekonomi- och finansdirektör Vesa Ahos uppgift som verkställande direktör för OP Andelslag 1.1.2020. Efter det är chefdirektör Timo Ritakallio verkställande direktör för OP Andelslag.

Händelser efter rapportperioden

OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag sålde 31.1.2020 fastigheten i Vallgård till ett sydkoreanskt-finländskt konsortium, som består av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma, NH Investment & Securities (NHIS) och Shinhan Investment Corp. Värdet av affären uppgår till 480 miljoner euro. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten som hyresgäst med ett långfristigt avtal. Försäljningen av fastigheten förbättrar OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med cirka 0,2 procentenheter. För affären bokförs en realisationsvinst på cirka 97 miljoner euro i OP Gruppens resultat för det första kvartalet 2020.

Utsikter för 2020

På finansmarknaden minskade riskerna under den senare hälften av fjolåret. Räntorna steg efter bottennoteringarna i augusti, men hölls lägre än i början av året. Aktiekurserna fortsatte sin uppgång under det sista kvartalet. Aktiemarknaden stärktes klart under året. Europeiska centralbanken sänkte sin styrränta i september från -0,4 procent till -0,5 procent och återupptog i början av november sina värdepappersköp på marknaden för 20 miljarder euro per månad. Europeiska centralbanken meddelade att den håller styrräntorna oförändrade eller lägre tills inflationsutsikterna motsvarar målet. Det utdragna läget med exceptionellt låga räntor belastar de finansiella instituten.

OP Gruppens resultat före skatt för 2020 uppskattas bli ungefär detsamma som 2019. De viktigaste osäkerhetsfaktorerna för resultatet förknippas med räntenivån, placeringsmarknadens utveckling och nedskrivningar.

Alla prognoser och bedömningar i den här bokslutskommunikén grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan.

Alternativa nyckeltal

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Periodens resultat} + \text{OP bonus efter skatt}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Periodens resultat} + \text{OP bonus efter skatt}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$
Intäkter från placeringsverksamhet	Nettointäkter från placeringsverksamhet + Tillfälligt undantag (overlay approach)
Försäkringsrörelsens skulder	Försäkringsskuld + Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (netto)}}{\text{Kredit- och garantistock vid rapportperiodens slut}} \times 100$
Förlustreservens reserveringsgrad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Fordringar på kunder (balansposter och poster utanför balansräkningen)}} \times 100$
Observationsgrad för fallissemang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg 2 under jämförelseperioden}}{\text{Nya fallerade avtal under perioden}} \times 100$
Skadeförsäkringen:	
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Försäkringsersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden och avskrivningar av immateriella poster som uppstått i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent

Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Livförsäkringen:	
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Belastningsinkomst + återföring av förvaltningsprovisioner}} \times 100$

Nyckeltal som kalkyleras separat

Kapitalrelation, %	<u>Kapitalbas totalt</u>	x 100
	Totalt riskvägt exponeringsbelopp	
Tier 1-kapitalrelation, %	<u>Primärkapital (Tier 1)</u>	x 100
	Totalt riskvägt exponeringsbelopp	
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	<u>Kärnprimärkapital (CET1)</u>	x 100
	Totalt riskvägt exponeringsbelopp	
Solvensprocent	<u>Kapitalbas</u>	x 100
	Kapitalkrav (SCR)	
Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	<u>Primärkapital (T1)</u>	x 100
	Exponeringsbelopp	
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	<u>Likvida tillgångar</u>	x 100
	Likviditetsutflöden - likviditetsinflöden i stressituationer	
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	<u>Tillgänglig stabil finansiering</u>	x 100
	Behov av stabil finansiering	
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	<u>Konglomeratets kapitalbas totalt</u>	x 100
	Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	

Skadeförsäkringens operativa resultat

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	Förändring, %
Premieintäkter	1 478	1 465	0,9
Försäkringsersättningar	1 060	1 039	2,0
Driftskostnader	-311	308	0,9
Avskrivningskorrigerering av immateriella tillgångar		18	
Försäkringstekniskt bidrag	107	136	-20,8
Sänkningen av diskonteringsräntan	-136		
Placeringsintäkter och -kostnader	307	2	-
Övriga intäkter och kostnader	-23	-31	-
Resultat före skatt	255	106	139,4
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-65	23	
Resultat före skatt	190	130	46,6

Vid beräkningen av skadeförsäkringens nyckeltal används Skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Resultaträkning

Mn €	Not	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
Räntenetto	3	1 241	1 186	318	309
Försäkringsnetto	4	421	566	9	134
Provisionsnetto	5	936	887	257	232
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	530	185	257	-51
Övriga rörelseintäkter		53	61	12	15
Intäkter totalt		3 181	2 885	854	639
Personalkostnader		781	516	208	-75
Avskrivningar och nedskrivningar		278	325	88	136
Övriga rörelsekostnader	7	844	839	242	242
Kostnader totalt		1 903	1 681	538	303
Nedskrivningar av fordringar	8	-87	-46	-51	-22
OP-bonus till ägarkunder		-249	-226	-63	-58
Tillfälligt undantag (overlay approach)		-105	26	-40	56
Resultat före skatt		838	959	161	311
Inkomstskatter		168	212	34	85
Periodens resultat		670	747	128	226
Fördelning:					
Periodens resultat hänförligt till ägarna		663	739	128	226
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		6	8	0	0
Periodens resultat		670	747	128	226

Rapport över totalresultat

Mn €	Not	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
Periodens resultat		670	747	128	226
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinst/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		15	88	45	-38
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Förändring i fonden för verkligt värde					
Värdering till verkligt värde		62	-172	-87	-71
Säkring av kassaflöde		135	22	-91	34
Tillfälligt undantag (overlay approach)		108	-26	45	-56
Omräkningsdifferenser		0	0	0	0
Inkomstskatter					
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinst/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-3	-18	-9	8
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Värdering till verkligt värde		-12	34	17	14
Säkring av kassaflöde		-27	-4	18	-7
Tillfälligt undantag (overlay approach)		-22	5	-9	11
Periodens totalresultat		926	676	58	122
Fördelning av totalresultat:					
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		920	668	58	122
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		6	8	0	0
Periodens totalresultat		926	676	58	122

Balansräkning

Mn €	Not	31.12.2019	31.12.2018
Kontanta medel		11 988	12 350
Fordringar på kreditinstitut		246	183
Derivatinstrument	16	4 824	3 581
Fordringar på kunder	18	91 463	87 026
Investeringsstillgångar		23 509	23 050
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal		10 831	9 771
Immateriella tillgångar		1 406	1 490
Materiella tillgångar		524	737
Övriga tillgångar		1 684	1 875
Skattefordringar		235	232
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning		314	
Tillgångar totalt		147 024	140 294
Skulder till kreditinstitut		2 632	4 807
Derivatinstrument		3 316	2 992
Skulder till kunder		68 289	66 112
Försäkringskuld	9	9 476	9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	9	10 862	9 812
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10	34 369	30 458
Avsättningar och övriga skulder		3 163	2 617
Skatteskulder		1 050	921
Efterställda skulder		1 290	1 358
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning		6	
Skulder totalt		134 454	128 552
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Andelskapital			
Medlemsandelar		209	199
Avkastningsandelar		3 029	3 042
Fonden för verkligt värde	11	251	7
Övriga fonder		2 185	2 183
Akkumulerade vinstmedel		6 730	6 157
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		166	154
Eget kapital totalt		12 570	11 742
Skulder och eget kapital totalt		147 024	140 294

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn €	Eget kapital som hör till ägare					Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Akkumulerade vinstmedel	Totalt		
Eget kapital 31.12.2017	3 097	176	2 173	5 536	10 982	101	11 084
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018		-28		-33	-61		-61
Ändring av redovisningsprinciperna*				-46	-46		-46
Eget kapital 1.1.2018	3 097	148	2 173	5 457	10 875	101	10 976
Periodens totalresultat		-141		810	668	8	676
Periodens resultat				739	739	8	747
Övrigt totalresultat		-141		70	-71		-71
Vinstutdelning				-90	-90	-13	-103
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	144				144		144
Fondöverföringar			10	-10	0		0
Övriga				-10	-10	58	49
Eget kapital 31.12.2018	3 241	7	2 183	6 156	11 587	154	11 742

*Not 1

Mn €	Eget kapital som hör till ägare					Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Akkumulerade vinstmedel	Totalt		
Eget kapital 1.1.2019	3 241	7	2 183	6 157	11 588	154	11 742
Periodens totalresultat		244	0	675	920	6	926
Periodens resultat				663	663	6	670
Övrigt totalresultat		244		12	256		256
Vinstutdelning				-94	-94	-9	-104
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	-3				-3		-3
Intresseföretagsöverföringar					0		0
Fondöverföringar			2	-2	0		0
Övriga				-6	-6	15	9
Eget kapital 31.12.2019	3 238	251	2 185	6 730	12 404	166	12 570

Kassaflödesanalys

Mn €	1-12/2019	1-12/2018
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	670	747
Justeringar i rapportperiodens resultat	126	-61
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-4 266	-4 942
Fordringar på kreditinstitut	43	88
Derivatinstrument	-25	-89
Fordringar på kunder	-4 418	-4 910
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	254	-299
Investeringsstillgångar	131	68
Övriga tillgångar	-250	200
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	325	44
Skulder till kreditinstitut	-2 347	-420
Derivatinstrument	13	-5
Skulder till kunder	2 177	562
Försäkringskuld	-25	46
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	262	102
Avsättningar och övriga skulder	246	-242
Betald inkomstskatt	-116	-145
Erhållna utdelningar	76	106
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-3 185	-4 251
Kassaflöde från investeringar		
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	0	0
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	0	67
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-168	-228
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	50	16
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-118	-145
Kassaflöde från finansiering		
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	29 830	27 986
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-26 664	-24 465
Andels- och aktiekapital, ökning	480	659
Andels- och aktiekapital, minskningar	-485	-515
Utdelningar och räntor på andelskapital	-94	-90
Leasingskulder	-19	
C. Kassaflöde från finansiering totalt	3 048	3 575
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	-256	-821
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	12 423	13 245
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	12 168	12 423
Erhållna räntor	1 987	2 012
Betalda räntor	-612	-829
Likvida medel		
Kontanta medel	11 988	12 350
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	180	74
Totalt	12 168	12 423

Segmentrapportering

Uppgifter enligt segment

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapital har allokerats till segmenten Hushållsbank och Företagsbank så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 22 procent (21). Till segmentet Försäkring har allokerats kapital så att skadeförsäkringens solvensprocent (SII) är 120 (120) och livförsäkringens solvensprocent är 130 (130). Allokeringen av kapital inverkar på den koncerninterna ränta som segmentet betalar.

Resultatet för januari–december 2019, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	922	383	-12	-59	7	1 241
varav interna nettoresultat före skatt	1	-3	-11	13		
Försäkringsnetto			431		-10	421
Provisionsnetto	708	125	99	6	-3	936
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-17	119	435	38	-46	530
Övriga rörelseintäkter	43	27	16	593	-626	53
Intäkter totalt	1 657	655	969	578	-678	3 181
Personalkostnader	426	76	133	148	-1	781
Avskrivningar och nedskrivningar	55	20	71	132	0	278
Övriga rörelseintäkter	692	182	269	336	-635	844
Kostnader totalt	1 172	277	473	616	-635	1 903
Nedskrivningar av fordringar	-36	-51	0	0	0	-87
OP-bonus till ägarkunder	-214	-16	-19		0	-249
Tillfälligt undantag (overlay approach)			-104		-1	-105
Resultat före skatt*	235	311	373	-37	-43	838

Resultatet för januari–december 2018, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	886	350	-10	-48	7	1 186
varav interna nettoresultat före skatt	0	-1	-9	10		
Försäkringsnetto			578		-12	566
Provisionsnetto	677	130	75	6	-2	887
Nettointäkter från placeringsverksamhet	9	165	63	21	-73	185
Övriga rörelseintäkter	62	20	23	548	-592	61
Intäkter totalt	1 635	664	730	527	-671	2 885
Personalkostnader	225	45	127	120	-1	516
Avskrivningar och nedskrivningar	84	21	89	131	0	325
Övriga rörelseintäkter	678	166	263	339	-607	839
Kostnader totalt	987	232	480	590	-608	1 681
Nedskrivningar av fordringar	-33	-12	0	-1	0	-46
OP-bonus till ägarkunder	-194	-14	-18		0	-226
Tillfälligt undantag (overlay approach)			29		-3	26
Resultat före skatt*	421	408	260	-64	-66	959

* De resultatförda koncernelimineringarna beror främst på den ändring av redovisningsprinciperna som beskrivs i not 1.

Balansräkning 31.12.2019, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	71	19	1 506	11 891	-1 499	11 988
Fordringar på kreditinstitut	12 785	130	23	9 577	-22 269	246
Derivatinstrument	507	4 384	379	468	-913	4 824
Fordringar på kunder	67 985	24 502	0	95	-1 118	91 463
Investeringsstillgångar	316	1 006	9 798	17 626	-5 236	23 509
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			10 831			10 831
Immateriella tillgångar	43	221	791	354	-3	1 406
Materiella tillgångar	355	2	134	43	-11	524
Övriga tillgångar	247	376	869	407	-216	1 684
Skattefordringar	103	4	45	39	42	235
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning				314		314
Tillgångar totalt	82 411	30 645	24 376	40 814	-31 223	147 024
Skulder till kreditinstitut	8 965	757		15 511	-22 601	2 632
Derivatinstrument	323	3 657	109	195	-968	3 316
Skulder till kunder	54 434	11 290		4 664	-2 100	68 289
Försäkringskuld			9 476			9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			10 862			10 862
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 574	1 441		21 449	-94	34 369
Avsättningar och övriga skulder	642	801	767	1 120	-167	3 163
Skatteskulder	483	5	201	363	-1	1 050
Efterställda skulder	-18	9	380	1 314	-395	1 290
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning				6		6
Skulder totalt	76 403	17 960	21 795	44 622	-26 326	134 454
Eget kapital						12 570

Balansräkning 31.12.2018, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	82	19	685	12 199	-634	12 350
Fordringar på kreditinstitut	10 820	125	21	10 109	-20 892	183
Derivatinstrument	275	3 448	156	185	-483	3 581
Fordringar på kunder	64 914	23 009	0	15	-911	87 026
Investeringsstillgångar	358	908	10 246	17 625	-6 088	23 050
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			9 771			9 771
Immateriella tillgångar	49	230	806	408	-3	1 490
Materiella tillgångar	362	0	139	248	-11	737
Övriga tillgångar	217	-153	971	1 299	-459	1 875
Skattefordringar	112	3	17	66	35	232
Tillgångar totalt	77 189	27 589	22 811	42 153	-29 447	140 294
Skulder till kreditinstitut	9 612	606		15 802	-21 214	4 807
Derivatinstrument	157	3 025	37	259	-486	2 992
Skulder till kunder	50 792	11 382		5 089	-1 152	66 112
Försäkringskuld			9 476			9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			9 812			9 812
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10 120	1 011		19 492	-165	30 458
Avsättningar och övriga skulder	554	642	788	1 029	-396	2 617
Skatteskulder	433	3	119	365	0	921
Efterställda skulder	41	-24	380	1 356	-395	1 358
Skulder totalt	71 709	16 645	20 612	43 394	-23 808	128 552
Eget kapital						11 742

Noter

1. Redovisningsprinciper
2. Räntenetto
3. Försäkringsnetto
4. Provisionsnetto
5. Nettointäkter från placeringsverksamhet
6. Övriga rörelsekostnader
7. Nedskrivningar av fordringar
8. Försäkringsrörelsens skulder
9. Skuldebrev emitterade till allmänheten
10. Fonden för verkligt värde efter skatt
11. Ställda säkerheter
12. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
13. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
14. Åtaganden utanför balansräkningen
15. Derivatinstrument
16. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting
17. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
18. Fördelning av placeringar i segment Försäkring
19. Fördelning av placeringar i de separata balansräkningarna
20. Kapitaltäckning för kreditinstitut
21. Exponeringar enligt ratingklass
22. Försäkringsbolagens solvens
23. OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat
24. Närståendetransaktioner

Not 1. Redovisningsprinciper

Bokslutskommunikén har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 Delårsrapportering och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i bokslutet 2018.

Bokslutskommunikén är oreviderad. Alla siffror i bokslutskommunikén har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Bokslutskommunikén offentliggörs på finska, svenska och engelska. Den finska versionen är den officiella version som gäller, ifall det finns konflikter mellan språkversionerna.

Ändring av redovisningsprinciperna

OP Gruppen övergick under det fjärde kvartalet till ett periodiseringsbaserat sätt att intäktsföra kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorskrediterna. Enligt redovisningsprinciperna hade OP Gruppen tidigare intäktsfört det verkliga värdet av kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorskrediterna vid en och samma tidpunkt. Efter ändringen ackumuleras kundmarginalen i räntenettet i takt med att en kund betalar tilläggsmarginall till OP Gruppen enligt ett derivatvillkor.

Effekten av ändringen justerades retroaktivt bland OP Gruppens ackumulerade vinstmedel i eget kapital. Dessutom justerades resultaträkningarna för 2018 och 2019 så att de motsvarar den nya principen för intäktsföring. I tabellerna nedan redovisas OP Gruppens justerade poster i resultaträkningen och balansräkningen per kvartal och ändringens inverkan.

Balansräkning, mn €	31.3.2018	Förändring	30.6.2018	Förändring	30.9.2018	Förändring	31.12.2018	Förändring
Derivatinstrument	3 252	-42	3 576	-51	3 242	-44	3 581	-62
Fordringar på kunder	83 053	-28	84 406	-34	85 966	-54	87 026	-54
Skattefordringar	263	14	250	17	239	20	232	23
Eget kapital	11 004	-56	11 223	-69	11 539	-78	11 742	-93
Balansomslutning	136 875	-56	141 814	-69	140 175	-78	140 294	-93

Resultaträkning, mn €	1-3/2018	Förändring	1-6/2018	Förändring	1-9/2018	Förändring	1-12/2018	Förändring
Räntenetto	285	4	577	8	877	14	1 186	20
Nettointäkter från placeringsverksamhet	64	-16	171	-36	235	-54	185	-78
Resultat före skatt	226	-12	397	-28	647	-40	959	-58
Inkomstskatt	-50	2	-85	6	-127	8	-212	12
Periodens resultat	176	-10	312	-22	521	-32	747	-47

Balansräkning, mn €	31.3.2019	Förändring	30.6.2019	Förändring	30.9.2019	Förändring
Derivatinstrument	4 372	-79	4 663	-109	5 858	-132
Fordringar på kunder	87 982	-40	89 669	-26	91 000	-15
Skattefordringar	248	24	278	27	277	29
Eget kapital	11 938	-95	12 202	-108	12 495	-117
Balansomslutning	146 223	-95	144 158	-108	146 420	-117

Resultaträkning, mn €	1-3/2019	Förändring	1-6/2019	Förändring	1-9/2019	Förändring
Räntenetto	294	9	602	15	923	22
Nettointäkter från placeringsverksamhet	145	-11	218	-34	273	-52
Resultat före skatt	194	-3	396	-19	676	-30
Inkomstskatt	-40	1	-77	4	-134	6
Periodens resultat	154	-2	319	-15	542	-24

Ändringen av redovisningsprinciperna sänkte OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med 0,2 procentenheter 31.12.2019. Kapitaltäckningsanalysen justerades inte retroaktivt. Ändringen påverkade inte segmentrapporteringen.

Ändringar i presentationssättet

Räntetäckerna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel, vilka tidigare redovisats i räntenettot, redovisas från 1.1.2019 bland nettointäkter från placeringsverksamhet. Ändringen har utförts retroaktivt. Från räntenettot för jämförelseperioden 1–12/2018 överfördes nettoräntor för totalt 9 miljoner euro till nettointäkter från placeringsverksamhet. I samband med ändringen preciserades också hur posterna inom räntenettot presenteras.

Resultatregleringsräntorna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel, vilka tidigare redovisats bland övriga tillgångar och skulder, redovisas från 1.1.2019 i posterna för derivatinstrument i balansräkningen. Samtidigt preciserades nettningförfarandet för räntorna på de här avtalen. Ändringen har utförts retroaktivt. Till följd av ändringen har övriga fordringar minskat med 159 miljoner euro, placeringstillgångarna ökat med 3 miljoner euro och derivatinstrumenten ökat med 161 miljoner euro bland aktiva i jämförelseperiodens balansräkning 31.12.2018. Avsättningar och övriga skulder bland passiva i balansräkningen minskade med 168 miljoner euro, derivatinstrumenten ökade med 172 miljoner euro och skuldebrev emitterade till allmänheten ökade med 2 miljoner euro. Till följd av ändringarna ökade balansomslutningen med sammanlagt 5 miljoner euro 31.12.2018.

Egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna dras av från försäkringsskulden från 1.1.2019. Tidigare redovisades de här posterna, totalt 62 miljoner euro, bland övriga tillgångar i balansräkningen.

Standarden IFRS 16 Leasingavtal i bruk 1.1.2019

OP Gruppen tog i bruk standarden IFRS 16 Leasingavtal 1.1.2019. Sedan dess har leasingavtal som leasats ut redovisats i balansräkningen som en nyttjanderättspost och som leasingavtalsskuld. OP Gruppen tillämpade vid övergången en begränsat retroaktiv metod, varvid den inte justerade uppgifterna för jämförelseåret. Effekterna av övergången till standarden och en övergångskalkyl har redovisats i noterna till OP Gruppens bokslut 2018. Avtal som leasats ut omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler. De nyttjanderätter som leasats ut redovisas bland immateriella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingkund redovisas bland avsättningar och övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenettot. Ledningens prövning har tillämpats för att bedöma leasingperioden för leasingavtal som gäller tills vidare samt för att som ränta på tilläggs krediter fastställa den ränta som OP Gruppens centralbank noterar och med vilken centralbanken ger andelsbankerna och OP Gruppens dotterföretag kredit. Nyttjanderättsposten uppgick till 53 miljoner euro 31.12.2019.

Referensräntereform

IASB offentliggjorde i september 2019 dokumentet Referensräntereform, med vilket standarderna IFRS 9, IAS 39 och IFRS 7 ändrades. Europeiska unionen godkände ändringarna 15.1.2020, och de ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2020 eller senare. Det är tillåtet att tillämpa ändringarna tidigare. OP Gruppen tillämpade ändringarna i standarden IAS 39 redan under räkenskapsperioden 2019. Referensräntereformen har en betydande inverkan på OP Gruppens processer, och gruppen går vidare med ändringarna i enlighet med sin kontinuitetsplan för referensräntor. I och med referensräntereformen räknas overnight-räntan Eonia utgående från €STR-räntan genom att till räntan lägga en standardavvikelse på 8,5 räntepoäng tills Eonia-räntan upphör 31.12.2021. Också Euriborräntans beräkningsgrunder ändrades 2019. Ändringarna i beräkningsmetoderna för Eonia och Euribor påverkar inte kontinuiteten för avtalsvillkor. Övergången till €STR-räntan kommer i OP Gruppen att kräva systemändringar, processändringar, ändringar i risk- och värderingsmodellerna samt ändringar i redovisningen. För säkringsredovisningens del för reformen i OP Gruppen med sig en lättnad, bland annat genom att det är möjligt att fortsätta med säkring av kassaflöde och säkring av verkligt värde, trots att beräkningsmetoden för den referensränta som ursprungligen fastställdes som föremål för säkringen ändras. Vid säkring av kassaflöde kan framtida kassaflöden fortfarande anses vara mycket sannolika till den del som de beror på referensräntan.

Nya segment 1.1.2019

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut beslöt 6.6.2018 om en ny arbetsfördelning för direktionen vid OP Gruppens centralinstitut, vilket förändrade segmentstrukturen från början av 2019. OP Gruppen inledde rapporteringen i enlighet med de nya segmenten i delårs- och bokslutsrapporteringen från och med den första delårsrapporten 2019. Segmentuppgifterna för jämförelseåret 2018 har justerats att motsvara den nya segmentindelningen. Rörelsesegmenten har beskrivits i delårsrapporten 1.1–31.3.2019.

Klassificering av fastigheten i Vallgård som en anläggningstillgång som innehas för försäljning

Under det tredje kvartalet klassificerade OP Gruppen i enlighet med fattade beslut fastigheten i Vallgård som en anläggningstillgång som innehas för försäljning. Fastigheten i Vallgård ägs av OP Gruppen och omfattar ett kvarter i Vallgård i Helsingfors. Kvarteret blev i sin helhet färdigt 2017. Vid försäljningen skulle OP Gruppen fortsätta sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal och fastigheten redovisas som en nyttjanderättspost i balansräkningen. Fastigheten i Vallgård redovisades i sin helhet i balansräkningen för segmentet Övrig rörelse 31.12.2019.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning specificerade:

Tillgångar, mn €	31.12.2019
Investeringstillgångar	90
Materiella tillgångar	207*
Övriga tillgångar	1
Skattefordringar	17
Tillgångar totalt (A)	314
Skulder, mn €	31.12.2019
Avsättningar och övriga skulder	0
Skatteskulder	6
Skulder totalt (B)	6
Nettobalansvärde (A-B)	308

*Momsåterbäringen på 10 miljoner euro under det fjärde kvartalet har dragits av från byggnadernas värde.

Noter till resultaträkningen

Not 2. Räntenetto

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
Ränteintäkter				
Fordringar på kreditinstitut				
Räntor	2	5	1	1
Negativa räntor	21	23	4	6
Totalt	24	28	5	7
Fordringar på kunder				
Krediter	1 225	1 177	315	302
Finansiella leasingfordringar	28	23	6	6
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden	0	1	0	0
Negativa räntor	10	11	3	3
Totalt	1 263	1 212	324	311
Skuldebrev				
Värderade till verkligt värde via resultatet	1	2	0	0
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	81	90	19	23
Upplupet anskaffningsvärde	10	1	2	0
Totalt	92	92	21	24
Derivatinstrument				
Säkring av verkligt värde	-133	-101	-54	-27
Säkring av kassaflöde	52	49	13	13
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	6	0	-2	2
Övriga	0	-19	14	-5
Totalt	-75	-70	-29	-17
Övriga	6	4	2	1
Totalt	1 310	1 265	324	326
Räntekostnader				
Skulder till kreditinstitut				
Räntor	6	0	-1	1
Negativa räntor	59	64	13	15
Totalt	65	64	13	16
Skulder till kunder	69	60	15	17
Skuldebrev emitterade till allmänheten	249	225	61	54
Efterställda skulder				
Kapitallån	1	2	0	0
Övriga	46	45	12	12
Totalt	47	47	12	12
Derivatinstrument				
Säkring av verkligt värde	-260	-223	-68	-53
Övriga	-115	-92	-28	-28
Totalt	-375	-315	-96	-80
Övriga	5	4	2	1
Totalt	60	85	7	19
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	1 250	1 180	317	307
Säkringsinstrument	-1	-22	-203	43
Värdförändringar i de säkrade posterna	-7	28	204	-40
Räntenetto totalt	1 241	1 186	318	309

Not 3. Försäkringsnetto

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
Premieintäkter, netto				
Premieinkomst	1 484	1 468	263	254
Återförsäkrarens andel	-2	0	-3	-1
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-14	-10	119	112
Återförsäkrarens andel	0	-3	-7	-8
Totalt	1 468	1 454	371	358
Ersättningar, netto				
Betalda ersättningar	-1 017	-951	-242	-260
Återförsäkrarens andel	21	30	5	8
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-79	-6	-124	6
Återförsäkrarens andel	2	13	-7	14
Totalt	-1 073	-915	-369	-232
Övriga poster i skadeförsäkring	-4	-3	0	0
Livförsäkringens riskrörelse	29	29	7	8
Försäkringsnetto totalt	421	566	9	134

Not 4. Provisionsnetto

Januari-september 2019, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen	10-12/2019
Provisionsintäkter							
Utlåning	102	46	0	5	-1	152	36
Inlåning	1	2		0	0	3	1
Betalningsrörelse	232	31		14	-14	264	69
Värdepappersförmedling	4	21		0	-4	21	6
Värdepappersemissioner		6		0	0	6	2
Fonder	34	210	0	0	-96	148	39
Kapitalförvaltning	34	36	29	0	-20	81	50
Juridiska ärenden	23	0			0	24	6
Garantier	8	12		0	0	20	5
Bostadsförmedling	74				0	74	18
Försäkringsförmedling	113		24		-86	50	7
Livförsäkringens belastningsinkomst			91			91	22
Återbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			83			83	24
Hälsa- och välbefinnandetjänster			22		-1	20	3
Övriga	138	13		1	-113	39	11
Totalt	763	378	249	20	-334	1 075	299
Provisionskostnader							
Betalningsrörelse	24	5	1	3	-11	22	8
Värdepappersförmedling		14	0	0	-4	10	3
Värdepappersemissioner	0	2		1	0	3	0
Fonder		105			-97	8	2
Kapitalförvaltning		11	0	1	0	12	4
Försäkringsrörelse	-9		140		-86	45	15
Hälsa- och välbefinnandetjänster			8			8	2
Övriga	39	116	0	8	-132	31	10
Totalt	55	253	150	13	-331	139	43
Provisionsnetto, totalt	708	125	99	6	-3	936	257

Januari–september 2018, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen	10–12/2018
Provisionsintäkter							
Utlåning	98	44	0	4	1	147	37
Inlåning	2	1		0	0	3	1
Betalningsrörelse	212	26		13	-13	238	65
Värdepappersförmedling	5	16			-4	17	5
Värdepappersemissioner		7		1	0	8	0
Fonder	31	207	0	0	-93	146	36
Kapitalförvaltning	35	32		1	-11	57	18
Juridiska ärenden	24	0		0	0	24	7
Garantier	7	13		0	0	20	5
Bostadsförmedling	72					72	18
Försäkringsförmedling	115		21		-85	51	7
Livförsäkringens belastningsinkomst			91		2	93	24
Aterbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			89		-7	82	24
Hälsa- och välbefinnandetjänster			19		-2	17	5
Övriga	122	13		1	-99	37	11
Totalt	723	360	220	19	-310	1 012	264
Provisionskostnader							
Betalningsrörelse	20	3	1	1	-12	13	4
Värdepappersförmedling		12			-4	8	2
Värdepappersemissioner	0	1		1	2	3	1
Fonder		104			-94	10	2
Kapitalförvaltning		10	0	1	0	11	2
Försäkringsrörelse	-10		136		-85	40	8
Hälsa- och välbefinnandetjänster			7			7	2
Övriga	36	100	0	10	-115	32	10
Totalt	46	230	144	13	-309	125	32
Provisionsnetto, totalt	677	130	75	6	-2	887	232

Not 5. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldebrev				
Ränteintäkter	68	66	15	16
Övriga intäkter och kostnader	2	14	1	3
Realisationsvinster och -förluster	115	26	44	1
Valutavärderingsvinster och -förluster	7	18	-14	4
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar*	3	-5	0	-1
Totalt	194	119	46	23
* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev i försäkringsrörelsen				
Värderade till verkligt värde via resultatet				
Finansiella tillgångar som innehåses för handel				
Skuldebrev				
Ränteintäkter och räntekostnader	6	7	2	2
Värderingsvinster och -förluster	-6	-5	-13	-3
Totalt	0	2	-11	-1
Aktier och andelar				
Värderingsvinster och -förluster	12	11	-3	-5
Utdelningar och vinstandelar	6	3	5	0
Totalt	18	14	2	-5
Derivatinstrument				
Ränteintäkter och räntekostnader	108	32	35	15
Värderingsvinster och -förluster	317	25	29	32
Totalt	425	57	0	47
Totalt	443	73	55	41
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Skuldebrev				
Ränteintäkter	24	23	6	7
Värderingsvinster och -förluster	-4	-4	-8	-3
Totalt	21	19	-2	4
Aktier och andelar				
Värderingsvinster och -förluster	140	-33	47	-56
Utdelningar och vinstandelar	47	63	9	7
Totalt	186	29	56	-49
Totalt	207	48	54	-46
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet				
Skuldebrev				
Ränteintäkter	38	45	9	11
Värderingsvinster och -förluster	79	-39	-41	-3
Totalt	117	7	-32	8
Aktier och andelar				
Värderingsvinster och -förluster	-32	-24	-30	-7
Utdelningar och vinstandelar	9	14	1	-3
Totalt	-23	-9	-29	-10
Derivatinstrument				
Värderingsvinster och -förluster	-18	-3	-6	-1
Totalt	-18	-3	-6	-1
Totalt	76	-6	-67	-3
Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet totalt				
	726	115	42	-8

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hysesintäkter	66	73	17	18
Värderingsvinster och -förluster	17	-8	-6	-12
Kostnader för vederlag och skötsel	-59	-70	-15	-25
Övriga	-5	-5	-1	-3
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	19	-11	-5	-22

Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet**Lån och övriga fordringar**

Ränteintäkter	10	9	3	2
Räntekostnader	-1	-1	0	0
Realisationsvinster och -förluster	0	0	0	0
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-4	2	-2	0
Lån och övriga fordringar totalt	5	10	1	1

Skadeförsäkring

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar	-27	-28	-6	-7
---	-----	-----	----	----

Livförsäkring

Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar	-85	-85	-21	-20
Förändring i räntekompletteringar	-88	38	109	-12
Övriga försäkringstekniska poster**	-215	-15	91	-23
Totalt	-387	-62	179	-54

** I övriga försäkringstekniska poster ingår förändringar i andra försäkringstekniska reserver än räntekompletteringar.

Intresseföretag

Som behandlas med metoden för verkligt värde	9	21	0	5
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	-7	19	1	12
Totalt	2	41	1	16

Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt   **530**   **185**   **257**   **-51**

Not 6. Övriga rörelsekostnader

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
ICT-kostnader				
Drift	223	199	57	56
Utveckling	131	153	43	41
Lokalteter	58	78	18	22
Myndighets- och revisionsavgifter	49	54	11	20
Köptjänster	130	139	33	35
Datakommunikation	36	38	11	10
Marknadsföring	39	37	13	12
Samhällsansvar	10	10	3	3
Försäkrings- och säkerhetskostnader	14	9	5	3
Övriga	153	124	47	40
Övriga rörelsekostnader totalt	844	839	242	242

Utvecklingskostnader				
Mn €	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
ICT-utvecklingskostnader	131	153	43	41
Andel eget arbete	52	50	15	13
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	183	203	58	54
Aktiverade ICT-kostnader	110	170	26	37
Aktiverad andel eget arbete	12	12	3	3
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	123	373	84	91
Förskottsbetalningar	7		7	
Utvecklingskostnader totalt	313	203	149	54
Avskrivningar och nedskrivningar	192	202	64	85

Not 7. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	1-12/2019	1-12/2018	10-12/2019	10-12/2018
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	68	70	18	27
Återföringar av fordringar som avskrivits	-23	-15	-14	-7
Förväntade kreditförluster (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	41	-10	47	1
Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev*	0	1	0	1
Nedskrivningar av fordringar totalt	87	46	51	22

* Förväntade kreditförluster för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2019

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3	Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		
Mn €				Totalt	
Fordringar på kunder (brutto)					
Hushållsbank	60 605	6 778	173	6 951	68 464
Företagsbank	25 103	1 388	306	1 693	27 180
Fordringar på kunder totalt	85 707	8 166	479	8 645	1 292
Uttagsmän och limiter utanför balansräkningen					
Hushållsbank	5 218	354	7	361	11
Företagsbank	4 674	318	151	470	60
Uttagsmän och limiter totalt	9 892	673	158	830	71
Övriga åtaganden utanför balansräkningen					
Hushållsbank	2 775	94		94	12
Företagsbank	7 011	1 216		1 216	70
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 786	1 309		1 309	82
Skuldebrev					
Övrig rörelse	12 259	93		93	
Försäkring	3 936	4		4	10
Skuldebrev totalt	16 196	97		97	10
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	121 581	10 245	637	10 881	1 455

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2019

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmän och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Steg 3	Förlustreserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		
Mn €				Totalt	
Fordringar på kunder					
Hushållsbank	-16	-54	-3	-57	-188
Företagsbank	-25	-18	-3	-21	-248
Fordringar på kunder totalt	-40	-72	-6	-78	-436
Åtaganden utanför balansräkningen**					
Hushållsbank	-1	-1		-1	0
Företagsbank	-2	-4		-4	-10
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-3	-5		-5	-10
Skuldebrev***					
Övrig rörelse	-2	-1		-1	
Försäkring	-4	-1		-1	-5
Skuldebrev totalt	-6	-1		-1	-5
Totalt	-49	-79	-6	-85	-451

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2019	Steg 1	Steg 2		Steg 3	Totalt	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			Totalt
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	68 597	7 226	180	7 406	931	76 934
Företagsbank	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Förlustreserv						
Hushållsbank	-17	-55	-3	-58	-188	-263
Företagsbank	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,02 %	-0,76 %	-1,67 %	-0,78 %	-20,22 %	-0,34 %
Företagsbank	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	105 386	10 148	637	10 784	1 445	117 615
Förlustreserv totalt	-43	-77	-6	-83	-446	-573
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-0,76 %	-0,98 %	-0,77 %	-30,86 %	-0,49 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	12 259	93		93		12 352
Försäkring	3 936	4		4	10	3 950
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-3
Försäkring	-4	-1		-1	-5	-10
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,02 %	-0,81 %		-0,81 %		-0,02 %
Försäkring	-0,09 %	-19,84 %		-19,84 %	-54,58 %	-0,24 %
Skuldebrev totalt	16 196	97		97	10	16 302
Förlustreserv totalt	-6	-1		-1	-5	-13
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-1,52 %		-1,52 %	-54,58 %	-0,08 %

Avtalen har grupperats i enlighet med OP Gruppens nya segmentindelning från 1.1.2019. Jämförelseuppgifterna har justerats på motsvarande sätt.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2018*

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3	Exponeringar totalt	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			Totalt
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	58 339	6 800	183	6 984	876	66 199
Företagsbank	22 355	1 257	283	1 540	354	24 249
Fordringar på kunder totalt	80 694	8 057	466	8 524	1 231	90 448
Uttagsmän och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	5 755	237	1	238	9	6 001
Företagsbank	4 443	512	139	651	86	5 180
Uttagsmän och limiter totalt	10 198	749	141	889	94	11 181
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	2 307	87		87	14	2 408
Företagsbank	6 655	178		178	20	6 854
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	8 962	265		265	34	9 262
Skuldebrev						
Övrig rörelse	12 219	20		20		12 239
Försäkring	4 677	313		313	11	5 001
Skuldebrev totalt	16 896	332		332	11	17 240
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	116 750	9 403	607	10 010	1 370	128 131

* Det exponeringsbelopp som omfattas av beräkningen har preciserats vid övergången till den nya segmentindelningen.

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2018

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	Förlustreserv totalt
	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar				
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-12	-49	-3	-52	-202	-267
Företagsbank	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Fordringar på kunder totalt	-37	-74	-6	-81	-409	-526
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1		-2
Företagsbank	-2	-1		-1	0	-4
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-3	-3		-3	0	-6
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-3	0		0		-3
Försäkring	-3	-4		-4	-4	-11
Skuldebrev totalt	-6	-4		-4	-4	-14
Totalt	-46	-81	-6	-87	-413	-546

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2018	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	Totalt
	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar				
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	66 401	7 124	185	7 308	899	74 609
Företagsbank	33 453	1 947	422	2 369	460	36 282
Förlustreserv						
Hushållsbank	-13	-50	-3	-54	-202	-269
Företagsbank	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,02 %	-0,71 %	-1,71 %	-0,73 %	-22,51 %	-0,36 %
Företagsbank	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,25 %	-44,93 %	-0,73 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	99 854	9 071	607	9 678	1 359	110 891
Förlustreserv totalt	-40	-77	-6	-83	-409	-532
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-0,85 %	-1,03 %	-0,86 %	-30,09 %	-0,48 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	12 219	20		20		12 239
Försäkring	4 677	313		313	11	5 001
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-3	0		0		-3
Försäkring	-3	-4		-4	-4	-11
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,02 %	-0,85 %		-0,85 %		-0,02 %
Försäkring	-0,07 %	-1,20 %		-1,20 %	-34,32 %	-0,22 %
Skuldebrev totalt	16 896	332		332	11	17 240
Förlustreserv totalt	-6	-4		-4	-4	-14
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-1,18 %		-1,18 %	-34,32 %	-0,08 %

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2019 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Fördringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2019	40	83	409	532
Överföringar från steg 1 till steg 2	-3	22		19
Överföringar från steg 1 till steg 3	-4		15	11
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-11		-10
Överföringar från steg 2 till steg 3		-14	33	19
Överföringar från steg 3 till steg 2		5	-16	-11
Överföringar från steg 3 till steg 1	1		-2	-2
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	16	15	14	45
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-7	-14	-24	-44
Förändringar i riskparametrar (netto)	-1	-2	48	45
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0	0	-31	-31
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	4	0	37	41
Förlustreserv 31.12.2019	44	83	446	573
Nettoförändring i förväntade kreditförluster 10-12/2019	3	0	44	47

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid rapporttidpunkten med läget vid början av året. Av de här överförs dock cirka 90 procent till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

De riskparametrar som ingår i LGD-modellen (loss given default, dvs. förlustandelen vid fallissemang) har under årets sista kvartal kalibrerats genom att slopa återhämtningsandelen för krediter i indrivning. Det här ökade förlustreserven för steg 3 med cirka 12 miljoner euro.

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2019	6	4	4	14
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		2	2
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	-2		-2
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	2	0	0	2
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	-2	-1	-4
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0			0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	-2	1	-1
Förlustreserv 31.12.2019	6	1	5	13
Nettoförändring i förväntade kreditförluster 10-12/2019	-1	0	1	0

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2018 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Fördringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2018	31	80	431	543
Överföringar från steg 1 till steg 2	-2	18		16
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		25	25
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-16		-14
Överföringar från steg 2 till steg 3		-8	23	15
Överföringar från steg 3 till steg 2		9	-30	-21
Överföringar från steg 3 till steg 1	1		-7	-6
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	13	7	13	34
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-9	-12	-22	-43
Förändringar i riskparametrar (netto)	4	3	28	35
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0	0	-52	-52
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	9	3	-22	-11
Förlustreserv 31.12.2018	40	83	409	532

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2018	5	0	0	5
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		2	2
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 3		0	0	0
Överföringar från steg 3 till steg 2		0	0	0
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	2	3	2	7
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	0		-2
Förändringar i riskparametrar (netto)	0			0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	1		0	1
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	1	4	3	8
Förlustreserv 31.12.2018	6	4	4	14

Not 8. Försäkringsrörelsens skulder

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Avsättningar för oreglerade skador		
Avsättningar för pensioner	1 571	1 510
Övriga avsättningar för oreglerade skador	1 101	1 056
Räntekomplettering (värdet av försäkringskuldens säkringar)	-22	21
Totalt	2 650	2 588
Avsättning för intjänade premier	584	569
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal		
Skuld för fondförsäkringar	9 086	8 298
Placeringsavtal	1 776	1 513
Totalt	10 862	9 812
Livförsäkringens försäkringsskuld	6 242	6 319
Totalt	20 338	19 288

Not 9. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Obligationslån	12 657	9 522
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 097	10 720
Övriga		
Bankcertifikat	0	105
Företagscertifikat	9 716	10 162
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)	-101	-50
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	34 369	30 458

Not 10. Fonden för verkligt värde efter skatt

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Mn €	Skuldebrev	Aktier och andelar	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Omslutning 31.12.2017	135	25		16	176
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	-2	-25			-28
Ingående balans 1.1.2018	133	0		16	148
Förändringar i verkligt värde	-135	0	-35	66	-104
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-37		-8		-45
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen			17		17
Överföringar till räntenetto				-45	-45
Uppskjuten skatt	34	0	5	-4	35
Utgående balans 31.12.2018	-5		-21	33	7

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Mn €	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2019	-5	-21	33	7
Förändringar i verkligt värde	93	70	77	241
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-32	12		-20
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		26		26
Överföringar till räntenetto			58	58
Uppskjuten skatt	-12	-22	-27	-61
Utgående balans 31.12.2019	44	65	141	251

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 314 miljoner euro (9) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 63 miljoner euro (2). Vid slutet av rapportperioden ingick till följd av att det tillfälliga undantaget tillämpades totalt 99 miljoner euro (54) i positiva värdeförändringar och totalt 11 miljoner euro (82) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument i fonden för verkligt värde. I fonden för verkligt värde uppgick avdragsposten för förlusten från skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under räkenskapsperioden till 2 miljoner euro (-6).

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna och resultatförda nedskrivningar.

Not 11. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	230	171
Krediter (säkerhet för covered bonds)	14 551	13 700
Övriga	3 496	5 775
Ställda säkerheter totalt*	18 277	19 647
Derivatskulder med säkerhet	1 098	928
Övriga skulder med säkerhet	2 209	4 149
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 097	10 720
Totalt	15 404	15 797

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 6,4 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 12. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Verkligt värde via resultatet

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel	11 988						11 988
Fordringar på kreditinstitut	246						246
Derivatinstrument			3 821			1 003	4 824
Fordringar på kunder	91 463						91 463
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				10 831			10 831
Skuldebrev	3	16 695	1 415	2 216	466		20 795
Egetkapitalinstrument		0	77	254	1 248		1 580
Övriga finansiella tillgångar	1 884						1 884
Finansiella tillgångar							143 612
Andra tillgångar än finansiella tillgångar							3 412
Totalt 31.12.2019	105 585	16 695	5 313	13 301	1 714	1 003	147 024

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel	12 350						12 350
Fordringar på kreditinstitut	183						183
Derivatinstrument			3 066			515	3 581
Fordringar på kunder	87 026						87 026
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				9 771			9 771
Skuldebrev	4	17 124	505	2 227	451		20 312
Egetkapitalinstrument		0	81	245	1 130		1 456
Övriga finansiella tillgångar	1 940						1 940
Finansiella tillgångar							136 619
Andra tillgångar än finansiella tillgångar							3 676
Totalt 31.12.2018	101 503	17 124	3 652	12 243	1 581	515	140 294

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings-Instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		2 632		2 632
Derivatinstrument	2 887		429	3 316
Skulder till kunder		68 289		68 289
Försäkringsskuld		9 476		9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	10 862			10 862
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 369		34 369
Efterställda skulder		1 290		1 290
Övriga finansiella tillgångar		2 578		2 578
Finansiella tillgångar				132 812
Andra skulder än finansiella skulder				1 642
Totalt 31.12.2019	13 749	118 634	429	134 454

Skulder, mn €	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	Övriga skulder	Säkrings-Instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		4 807		4 807
Derivatinstrument	2 572		421	2 992
Skulder till kunder		66 112		66 112
Försäkringsskuld		9 476		9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	9 812			9 812
Skuldebrev emitterade till allmänheten		30 458		30 458
Efterställda skulder		1 358		1 358
Övriga finansiella tillgångar		2 134		2 134
Finansiella tillgångar				127 148
Andra skulder än finansiella skulder				1 404
Totalt 31.12.2018	12 383	114 344	421	128 552

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrevens som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december 529 (242) miljoner euro högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 13. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	705	231	643	1 579
Skuldinstrument	2 810	750	537	4 097
Fondanknutna avtal	7 048	3 783	0	10 831
Derivatinstrument	22	4 728	74	4 824
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	13 980	1 827	888	16 695
Finansiella instrument totalt	24 565	11 319	2 143	38 027
Förvaltningsfastigheter			714	714
Totalt	24 565	11 319	2 857	38 741
Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2018, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	592	185	679	1 456
Skuldinstrument	2 107	764	312	3 184
Fondanknutna avtal	6 337	3 434		9 771
Derivatinstrument	0	3 524	57	3 581
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	13 885	3 026	214	17 124
Finansiella instrument totalt	22 921	10 933	1 262	35 116
Förvaltningsfastigheter			979	979
Totalt	22 921	10 933	2 241	36 095

Skuldernas verkliga värden 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	7 068	3 794	0	10 862
Övriga		12		12
Derivatinstrument	18	3 266	32	3 316
Totalt	7 086	7 072	32	14 190

Skuldernas verkliga värden 31.12.2018, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	6 364	3 448		9 812
Övriga		0		0
Derivatinstrument	10	2 939	44	2 992
Totalt	6 373	6 387	44	12 804

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på Indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på Indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat- till Instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2019	991	57	214	1 262
Resultaträkningens nettointäkter	-326	18	1	-308
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	0		1	1
Förvärv	141		5	146
Försäljningar	-85		-18	-103
Amorteringar	-1		-6	-7
Överföringar till Nivå 3	466		766	1 233
Överföringar från Nivå 3	-6		-75	-81
Utgående balans 31.12.2019	1 181	74	888	2 143

Finansiella skulder, mn €	Derivat- Instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2019	44	44
Resultaträkningens nettointäkter	-11	-11
Utgående balans 31.12.2019	32	32

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 30.9.2019

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placerings- verksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-263	-62	0	-325
Orealiserade nettointäkter	29		1	30
Nettointäkter totalt	-234	-62	2	-295

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2019.

Not 14. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
Garantier	711	775
Garantiansvar	2 459	2 162
Kreditlöften	13 180	12 577
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	333	283
Övriga*	1 311	1 195
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	17 995	16 993

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 194 miljoner euro (203).

Not 15. Derivatinstrument

Derivat totalt 31.12.2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	34 200	75 299	77 593	187 091	3 151	2 015
Clearas via central motpart	10 791	36 126	42 208	89 126	52	53
Valutaderivat	45 176	6 954	2 414	54 544	1 253	968
Aktie- och indexbundna derivat	1	2		3	0	
Kreditderivat	59	1 610	4 468	6 137	25	20
Övriga derivat	233	4 599	18	4 850	74	40
Derivat totalt	79 668	88 463	84 493	252 624	4 502	3 043

Derivat totalt 31.12.2018

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	30 535	84 181	70 116	184 833	2 152	1 531
Clearas via central motpart	9 278	38 670	36 704	84 652	8	12
Valutaderivat	28 646	6 784	3 404	38 835	1 065	1 176
Aktie- och indexbundna derivat		3		3	0	0
Kreditderivat	15	189	2	206	4	9
Övriga derivat	208	364	8	580	34	29
Derivat totalt	59 404	91 522	73 530	224 456	3 255	2 744

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som för andra poster än derivat som innehas för handel redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder i balansräkningen. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 16. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar

31.12.2019, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter		
Derivat	6 703	-1 879	4 824	-2 147	-707	1 971	

31.12.2018, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter		
Derivat	4 515	-934	3 581	-1 823	-490	1 330	

Finansiella skulder

31.12.2019, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter		
Derivat	5 371	-2 055	3 316	-2 147	-654	515	

31.12.2018, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen				Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter		
Derivat	3 887	-1 066	2 992	-1 823	-703	467	

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt -177 (-140) miljoner euro.

** Verkliga värden inklusive upplupen ränta för derivat som innehas för handel.

*** Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House eller ICE Clear Europe i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 17. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

31.12.2019, mn €	Inte ned-skrivna (brutto)	Förlust-reserv	Balans-värde
Fordringar sektorvis			
Företag	35 192	419	34 773
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 200	2	1 198
Hushåll	53 016	127	52 889
Icke-vinstsyftande samfund	786	5	781
Offentlig sektor	2 069	1	2 068
Totalt	92 264	555	91 709

31.12.2018, mn €	Inte ned-skrivna (brutto)	Förlust-reserv	Balans-värde
Fordringar sektorvis			
Företag	32 405	410	31 995
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 065	2	1 064
Hushåll	51 511	105	51 406
Icke-vinstsyftande samfund	814	6	808
Offentlig sektor	1 985	3	1 981
Totalt	87 780	526	87 254

Problemfordringar och exponeringar med anstånd

31.12.2019, mn €	Presterande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Förlust-reserv	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		638	638	250	388
Förmodas inte bli betalda		504	504	147	357
Exponeringar med anstånd	2 042	337	2 379	54	2 325
Totalt	2 042	1 479	3 521	451	3 070

31.12.2018, mn €	Presterande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Förlust-reserv	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		614	614	229	385
Förmodas inte bli betalda		426	426	148	278
Exponeringar med anstånd	2 137	340	2 477	62	2 414
Totalt	2 137	1 380	3 517	440	3 077

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som avtal som förmodas inte bli betalda rapporteras avtal i de svagaste ratingklasserna (F för privatkunder och 11–12 för övriga). Som exponeringar med anstånd rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån. Exponeringarna med anstånd befinner sig i steg 2 eller 3 i ECL-kalkyleringen.

Nyckeltal, %	31.12.2019	31.12.2018
Förlustreserv, % av problemfordringarna	12,8 %	12,5 %

Not 18. Fördelning av placeringar i segmentet Försäkring

Skadeförsäkring	31.12.2019		31.12.2018	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	547	14	173	5
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	541	14	167	4
Derivatinstrument***	6	0	5	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 644	67	2 857	77
Stater	447	11	498	13
Investment Grade	1 669	42	1 895	51
Tillväxtmarknader och High Yield	253	6	243	7
Strukturerade placeringar****	275	7	222	6
Aktier totalt	426	11	360	10
Finland	116	3	60	2
Utvecklade marknader	172	4	147	4
Tillväxtmarknader	67	2	76	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	1	0
Kapitalplaceringar	65	2	76	2
Alternativa placeringar totalt	35	1	28	1
Hedgefonder	35	1	28	1
Fastighetsinvesteringar totalt	300	8	312	8
Direkta fastigheter	159	4	157	4
Indirekta fastighetsinvesteringar	141	4	155	4
Totalt	3 952	100	3 730	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån

Livförsäkring	31.12.2019		31.12.2018	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	386	11	175	5
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	381	11	170	5
Derivat***	5	0	5	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 555	71	2 826	78
Stater	516	14	623	17
Investment Grade	1 548	43	1 784	49
Tillväxtmarknader och High Yield	200	6	182	5
Strukturerade placeringar****	290	8	236	6
Aktier totalt	406	11	337	9
Finland	105	3	48	1
Utvecklade marknader	156	4	116	3
Tillväxtmarknaderna	61	2	57	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0	3	0
Kapitalinvesteringar	81	2	113	3
Alternativa placeringar totalt	41	1	34	1
Hedgefonder	41	1	34	1
Fastighetsinvesteringar totalt	231	6	271	7
Direkta fastigheter	93	3	114	3
Indirekta fastighetsplaceringar	138	3	156	4
Totalt	3 619	100	3 644	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån

Not 19. Fördelning av placeringar i de separata balansräkningarna

SBR 1

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförs från Suomi-bolaget 2015 (SBR 1) bildades i samband med beståndsöverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 1) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

Fördelning av placeringar i SBR 1

Allokeringfördelning för investeringstillgångar	31.12.2019		31.12.2018	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Penningmarknaden totalt	31	4	34	4
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	31	4	34	4
Derivat***	0	0		
Obligationslån och räntefonder totalt	705	88	671	83
Stater	187	23	217	27
Inflationslänkade obligationslån	3	0	3	0
Investment Grade	417	52	370	46
Tillväxtmarknader och High Yield	48	6	36	4
Strukturerade placeringar****	50	6	45	6
Aktier totalt	40	5	35	4
Utvecklade marknader	24	3	14	2
Tillväxtmarknaderna	1	0	1	0
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0	0	0
Kapitalinvesteringar	14	2	20	2
Alternativa placeringar totalt			2	0
Hedgefonder			2	0
Fastighetsinvesteringar totalt	27	3	68	8
Direkta fastigheter	11	1	48	6
Indirekta fastighetsplaceringar	16	2	19	2
Totalt	803	100	810	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 32 miljoner euro (3). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringskulden till marknadsvillkor.

SBR 2

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförs från Suomi-bolaget 2015 (SBR 2) bildades i samband med beståndsoverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 2) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

Fördelning av placeringar i SBR 2

	31.12.2019		31.12.2018	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för Investeringsstillgångar				
Penningmarknaden totalt	93	4	72	3
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	93	4	72	3
Derivat***	0	0		
Obligationslån och räntefonder totalt	1 892	89	1 946	85
Stater	560	26	617	27
Inflationslänkade obligationslån	8	0	7	0
Investment Grade	1 086	51	1 000	44
Tillväxtmarknader och High Yield	10	0	93	4
Strukturerade placeringar****	228	11	230	10
Aktier totalt	82	4	90	4
Utvecklade marknader	42	2	38	2
Tillväxtmarknaderna	2	0	2	0
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0	0	0
Kapitalinvesteringar	37	2	50	2
Alternativa placeringar totalt			1	0
Hedgefonder			1	0
Fastighetsinvesteringar totalt	71	3	185	8
Direkta fastigheter	34	2	143	6
Indirekta fastighetsplaceringar	36	2	43	2
Totalt	2 137	100	2 295	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olkvida lån

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 71 miljoner euro (-24). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 20. Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, mn €	31.12.2019	31.12.2018
OP Gruppens eget kapital	12 570	11 835
Försäkringsbolagens inverkan på koncernens eget kapital avdras	-237	189
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-141	-33
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	12 192	11 991
Immateriella tillgångar	-630	-710
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-76	-76
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-142	-147
Förutsebar utdelning och obetald utdelning från föregående räkenskapsperiod	-97	-94
ECL - förväntade förluster underskott	-428	-288
Kärnprimärkapital (CET1)	10 819	10 677
Kapitaltjän på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	60	80
Primärkapitaltillskott (AT1)	60	80
Primärkapital (T1)	10 879	10 757
Debenturlån	806	995
Supplementärkapital (T2)	806	995
Kapitalbas totalt	11 685	11 752

Av kärnprimärkapitalet har i enlighet med tillsynsmyndigheternas tillstånd dragits av uppsagt andelskapital som betalats tillbaka till kunderna i januari 2020. ECL - förväntade förluster underskott ökade till följd av de riskparameterkoefficienter som ECB fastställt för hushållsexponeringar.

På kapitaltjän har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument. I kapitaltäckningsanalysen och vid beräkningen av bruttosoliditetsgraden har IFRS9-övergångsbestämmelsen inte tillämpats.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kredit- och motpartsrisk	49 216	41 602
Schablonmetoden (SA)	4 101	3 878
Exponeringar mot stater och centralbanker	304	293
Institutsexponeringar	8	7
Företagsexponeringar	2 646	2 561
Hushållsexponeringar	1 069	961
Aktieexponeringar	22	12
Övriga	52	43
Internmetoden (IRB)	45 115	37 724
Institutsexponeringar	1 023	1 083
Företagsexponeringar	25 580	23 474
Hushållsexponeringar	10 320	5 276
Aktieexponeringar	6 898	6 659
Övriga	1 293	1 233
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 309	1 319
Operativ risk, schablonmetoden	4 232	4 136
Värdejustering av exponeringar (CVA)	191	175
Övriga risker	11	
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	54 959	47 233
Risikoviktsgolv enligt ECB:s beslut	505	4 893
Totalt riskvägt exponeringsbelopp inklusive risikoviktsgolv	55 464	52 126

Risikvikten för aktieexponeringar inkluderar 6,4 miljarder euro för gruppinterna investeringar i försäkringsföretag. IRB hushållsexponeringarnas riskvägda poster ökade till följd av de riskparameterkoefficienter som ECB fastställt för hushållsexponeringar, och på motsvarande sätt minskade effekten av ECB:s risikoviktsgolv.

Av de riskvägda posterna bland exponeringar mot stater består 279 miljoner euro (261) av uppskjutna skattefordringar som behandlas med risikvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

Relationstal, %	31.12.2019	31.12.2018
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,5	20,5
Tier 1-kapitaltäckning	19,6	20,6
Kapitalrelation	21,1	22,5

Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	31.12.2019	31.12.2018
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,5	20,5
Tier 1-kapitaltäckning	19,5	20,5
Kapitalrelation	21,0	22,4

Kapitalkrav, mn €	31.12.2019	31.12.2018
Kapitalbas	11 685	11 752
Kapitalkrav för buffertar	8 068	7 448
Buffert för kapitalkrav	3 617	4 304

Kapitalkravet 14,5 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonservningsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 2,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 2,0 procent (1,75 under jämförelseåret) och ländervisa kontracykliska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Skuldsättning, mn €	31.12.2019	31.12.2018
Primärkapital (T1)	10 879	10 757
Exponeringar totalt	131 504	125 510
Bruttosoliditetsgrad, %	8,3	8,6

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio), redovisas i enlighet med kommissionens delegerade förordning. Enligt utkastet till bestämmelser är miniminivån tre procent. Bruttosoliditetsgraden har beräknats med siffrorna vid slutet av rapportperioden.

Översikt av riskvägda exponeringsbelopp (EU-OV1), mn €	Riskvägda exponeringsbelopp		Minimikapitalkrav
	31.12.2019	30.9.2019	31.12.2019
1 Kreditrisk (exklusive motparts-kreditrisk)	48 385	48 523	3 871
2 Varav schablonmetoden	5 061	5 246	405
3 Varav den grundläggande internmetoden	26 105	26 048	2 088
4 Varav den avancerade internmetoden	10 320	10 396	826
5 Varav den kapitalrelaterade internmetoden inom ramen för den enkla riskviktade metoden	451	383	36
5a Varav aktieexponeringar med PD/LGD-metod	6 447	6 450	516
6 Motparts-kreditrisk	698	821	56
7 Varav marknadsvärdering	506	623	40
12 Varav kreditvärdighetsjustering	191	198	15
13 Avvecklingsrisk	0		0
14 Värdepapperiserings-exponeringar utanför handelslagret (efter taket)	46	43	4
15 Varav internmetoden	46	43	4
19 Marknadsrisk	1 309	1 397	105
20 Varav schablonmetoden	1 309	1 397	105
23 Operativ risk	4 232	4 232	339
25 Varav schablonmetoden	4 232	4 232	339
27 Belopp under trösklarna för avdrag (föremål för riskviktning på 250 procent)	279	219	22
27a Övriga risker	11	21	1
29 Totalt	54 959	55 256	4 397
30 Riskviktsgolv enligt ECB:s beslut	505	678	40
31 Totalt riskvägt exponeringsbelopp inklusive riskviktsgolv	55 464	55 934	4 437

Under kvartalet ökade det totala riskvägda exponeringsbeloppet med 0,5 procent.

De riskviktsgolv som avses i ECB:s beslut riktas bland hushållsexponeringarna till andra exponeringar än SME-företagsexponeringar. De golv som fastställs för de här genomsnittliga riskvikterna utgör 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastigheter och 32,7 procent för övriga exponeringar.

Flödesanalys för IRB-riskvägda poster (EU-CR8), mn €	a	b
	Riskvägda exponeringsbelopp	Kapitalkrav
1 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av den föregående rapporteringsperioden 30.9.2019	36 444	2 916
2 Storlek på tillgångar	0	0
3 Tillgångskvalitet	-18	-1
9 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av rapporteringsperioden 31.12.2019	36 425	2 914

Förändringarna under det senaste kvartalet i hushållsexponeringar, företagsexponeringar och institutsexponeringar redovisas med en flödesanalys. Det har inte skett några väsentliga förändringar i de riskvägda posterna

Not 21. Exponeringar enligt ratingklass

Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Alla hushållsexponeringar

Ratingklass 31.12.2019	Balans- poster, exponerings- belopp (EAD), mn €	Poster utanför balans- räkningen, exponerings- belopp (EAD), mn €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, mn €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, mn €
Privatkunder totalt	51 277	2 037	53,9	1,1	27,6	9 269	16,4	267
A	32 273	1 464	52,7	0,0	26,6	1 333	3,9	4
B	9 884	432	56,5	0,2	26,2	1 222	11,8	5
C	4 391	96	59,2	0,7	32,7	1 628	36,3	11
D	2 864	41	58,8	3,2	32,3	2 305	79,3	29
E	1 433	4	68,0	27,9	34,5	2 212	154,0	128
F	432			100,0	30,3	570	132,1	91
Företagskunder totalt	1 785	155	68,4	3,7	42,7	1 051	50,0	68
1,0–2,0	1	0	74,2	0,0	35,9	0	2,8	0
2,5–5,5	519	45	66,9	0,4	25,9	74	13,2	1
6,0–7,0	701	64	68,3	1,3	44,2	332	43,4	5
7,5–8,5	371	34	68,4	5,0	56,0	346	85,5	11
9,0–10,0	140	13	75,1	24,4	50,3	191	125,7	18
11,0–12,0	53	0	66,0	100,0	79,0	107	203,5	33
Totalt	53 062	2 192	54,7	1,2	28,1	10 320	17,6	335

Alla hushållsexponeringar

Ratingklass 31.12.2018	Balans- poster, exponerings- belopp (EAD), mn €	Poster utanför balans- räkningen, exponerings- belopp (EAD), mn €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, mn €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, mn €
Privatkunder totalt	49 985	1 817	54,1	0,7	16,8	4 146	7,4	159
A	31 412	1 319	52,8	0,0	15,9	571	1,7	2
B	10 647	399	56,9	0,1	15,9	523	4,7	2
C	3 915	73	61,6	0,5	22,5	690	17,3	4
D	2 172	23	65,6	2,3	21,0	795	36,2	11
E	1 429	3	69,5	20,0	21,4	1 205	84,1	59
F	409			100,0	23,5	362	88,5	80
Företagskunder totalt	2 099	173	68,4	3,6	40,1	1 130	47,1	71
1,0–2,0	1	0	65,9	0,0	26,4	0	2,0	0
2,5–5,5	591	48	67,3	0,4	26,7	88	13,7	1
6,0–7,0	838	73	68,3	1,4	42,2	378	41,5	5
7,5–8,5	457	39	67,7	4,9	48,3	368	74,2	12
9,0–10,0	154	13	76,3	24,7	49,8	208	124,7	21
11,0–12,0	57	0	75,7	100,0	59,2	88	153,8	33
Totalt	52 084	1 990	55,0	0,9	17,8	5 276	9,0	230

Privatkundernas genomsnittliga PD och LGD ökade i synnerhet till följd av ECB:s riskparameterkoefficienter, också den försiktighet som lagts till koefficienterna ökade parametrarna. De högre parametrarna ökade också riskvikterna och de förväntade förlusterna. I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna F, 11,0 och 12,0.

Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

Ratingklass 31.12.2019	Balans- poster, exponerings- belopp (EAD), mn €	Poster utanför balans- räkningen, exponerings- belopp (EAD), mn €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, mn €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, mn €
1,0-2,0	699	298	85,2	0,0	43,0	139	13,9	0
2,5-5,5	17 368	3 375	71,5	0,2	44,0	8 327	40,1	21
6,0-7,0	8 500	1 726	70,6	1,2	42,7	8 649	84,6	53
7,5-8,5	4 956	891	72,0	4,4	42,9	7 085	121,2	110
9,0-10,0	677	63	69,0	24,3	42,2	1 379	186,4	75
11,0-12,0	714	64	60,9	100,0	44,0	0	0,0	343
Totalt	32 914	6 417	71,7	1,6	43,4	25 580	66,3	601

Ratingklass 31.12.2018	Balans- poster, exponerings- belopp (EAD), mn €	Poster utanför balans- räkningen, exponerings- belopp (EAD), mn €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, mn €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, mn €
1,0-2,0	748	381	84,2	0,0	44,4	166	14,7	0
2,5-5,5	16 058	3 815	72,7	0,2	43,8	8 031	40,4	20
6,0-7,0	7 823	1 464	72,1	1,3	43,0	8 067	86,8	52
7,5-8,5	4 082	679	72,6	4,5	43,0	5 673	119,1	91
9,0-10,0	672	140	68,4	19,9	43,4	1 538	189,4	69
11,0-12,0	658	22	60,7	100,0	44,1			301
Totalt	30 041	6 502	73,0	1,5	43,5	23 474	65,4	533

I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

Ratingklass 31.12.2019	Balans- poster, exponerings- belopp (EAD), mn €	Poster utanför balans- räkningen, exponerings- belopp (EAD), mn €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, mn €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, mn €
1,0-2,0	3 123	30	77,2	0,0	12,8	172	5,5	0
2,5-5,5	4 429	414	68,3	0,1	13,9	673	13,9	1
6,0-7,0	12	57	51,6	2,4	45,0	108	155,5	1
7,5-8,5	21	13	43,0	4,9	45,0	64	183,6	1
9,0-10,0	1	2	42,1	11,8	45,0	6	246,7	0
Totalt	7 586	516	65,2	0,1	13,9	1 023	12,6	3

Ratingklass 31.12.2018	Balans- poster, exponerings- belopp (EAD), mn €	Poster utanför balans- räkningen, exponerings- belopp (EAD), mn €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD, genom- snitt, %	Riskvägda poster, mn €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, mn €
1,0-2,0	2 584	40	76,1	0,0	13,2	146	5,6	0
2,5-5,5	4 458	426	66,7	0,1	16,6	755	15,5	1
6,0-7,0	23	7	30,8	1,6	45,0	40	131,9	0
7,5-8,5	55	13	36,8	4,7	45,0	127	186,6	1
9,0-10,0	1	1	37,0	11,5	45,0	6	246,1	0
Totalt	7 123	491	65,0	0,1	15,9	1 083	14,2	3

I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0. Kreditklassfördelningen för jämförelseåret har korrigerats.

Not 22. Försäkringsbolagens solvens

Mn €	31.12.2019		31.12.2018	
	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen
Medräkningsbara kapitalbasmedel	1 423	1 008	1 297	818
Solvenskapitalkrav (SCR)				
Marknadsrisk	770	457	732	421
Försäkringsrisk	471	564	351	281
Motpartsrisk	23	38	30	36
Operativ risk	32	45	34	45
Diversifieringseffekter och förlusttäckningskapacitet	-609	-405	-570	-162
Totalt	687	699	578	621
Buffert för SCR	736	309	719	197
SCR-relation, %	207	144	225	132
SCR-relation, % (utan övergångsbestämmelse)	170	144	176	132

Siffrorna motsvarar OP Gruppens värdering och övergångsbestämmelserna har beaktats i dem.

Not 23. OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	31.12.2019	31.12.2018
OP Gruppens egna kapital	12 570	11 835
Kapitallån och debenturlån	866	1 075
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-349	-349
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 393	-1 501
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	720	735
Planerad utdelning	-97	-94
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	-150	-46
ECL - förväntade förluster underskott	-402	-262
Konglomeratets kapitalbas totalt	11 766	11 393
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	7 132	6 528
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 386	1 199
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	8 518	7 727
Konglomeratets kapitaltäckning	3 248	3 666
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	138	147

* Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens.

** Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde.

*** Total risk x 14,5 %, jämförelseåret 14,3 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

Not 24. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till OP Gruppens ledning räknas OP Gruppens chefsdirektör (ordförande för OP Andelslags direktion), OP Andelslags verkställande direktör, ledamöterna i direktionen och ledamöterna i förvaltningsrådet. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2018.

Finansiell information 2020

Publiceringstidpunkter för rapporterna 2019:

OP Gruppens verksamhetsberättelse och bokslut 2019	vecka 9
OP Gruppens bolagsstyrningsrapport 2019	vecka 9
OP Gruppens årsrapport 2019 (inkl. samhällsansvarsrapporten)	vecka 9
OP Sammanslutningens kapitaltäckningsrapport 2019	vecka 9

Delårsrapporterna 2020 offentliggörs följande dagar:

Delårsrapport 1.1.–31.3.2020	28.4.2020
Halvårsrapport 1.1–30.6.2020	21.7.2020
Delårsrapport 1.1.–30.9.2020	22.10.2020

Helsingfors 4.2.2020

OP Andelslag Styrelsen

Närmare upplysningar:

Chefdirektör Timo Ritakallio, tfn 010 252 4500
Ekonomi- och finansdirektör Vesa Aho, tfn 010 252 1427
Kommunikationsdirektör Tuuli Kousa, tfn 010 252 2957

www.op.fi